

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej K 26.—
 za pol leta » 13.—
 za četrt » 6.50
 za en mesec » 2.20
 za Nemško celoletno » 29.—
 za ostalo inozemstvo » 35.—
 V upravištvu:
 Za celo leto naprej K 22.40
 za pol leta » 11.20
 za četrt » 5.60
 za en mesec » 1.90
 Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
 Enostolna petstvrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat » 13 »
 za trikrat » 10 »
 za več kot trikrat » 9 »
 V reklamnih noticah stane enostolna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
 Izhaja:
 vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
 Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
 Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Nekaj o „narodni“ brambni nasprotnikov.

Dva milijona za Roseggerjev sklad sta torej zložena. Vsa vsenemška omizja nabirajo za bojne sklade proti Slovanom, takozvana »Brambna društva« se snujejo in razvijajo veliko delavnost v neštevilnih podružnicah. Narodna »brambna« društva, ki naj to »branijo«, česar nihče na svetu ne napada! Nemški šovinistični duh je v zadnjem času mogočno napredoval. Nemškonacionalni agitatorji, prazni ideji in sirovi do skrajnosti, ne znajo pridigati drugega, kakor sovraštvo proti drugim narodom in proti katoličanstvu, ki dviga prapor narodne pravičnosti. Zato so skovali geslo: Deutsch sein heisst lutherisch sein. Pravo izpričevalo duševnega ubožstva so si dali tisti naši veleglasni cirilmetodisti, ki so nedavno še prav po vsenemškem zgledu agitirali za odpad od Rima in tulili z Wolfvim glasom. Med Nemci se je narodno »brambno« delo začelo diferencirati. Pri starih »brambnih« društvih so prišli do vodstva kričarji najradikalnejšega kalibra, ki jim je že boj proti krščanski mislečim elementom postal važnejši kakor skrb za nemštvo. To se očito vidi pri Šulvereinu, zlasti pa pri Südmarki. Nemštvo identificirajo s protestantstvom, samo tam, koder so po razmerah prisiljeni, respektirajo katoliško prepričanje. Duhovitosti pač v takem delu ni prav nobene. Mehanični akt nabiranja denarja nastopa pri veseljah večinoma takrat, ko so udeleženci že nekoliko alkoholizirani. Fraze so vedno iste, različne samo po stopinji alkoholne iritacije. Moralne vsebine v takih darilih ni nobene. Vendar pa je postalo nabiranje za bojne fondne med Nemci nekaka splošna narodna zapoved, ki se izvršuje po nekem tihem, pa jako strogem družabnem terorizmu. Ravno tako, kakor mora pod pritiskom sedanje mode žena vsakega kancelista imeti širok koš na glavi najneverjetnejše oblike — kajti kaj gršega, kakor so sedanjí ženski klubuki, si ni še nihče izmislil in se tudi ni videlo, odkar je pred štiri in pol tisočletji legel v grob zadnji mastodont ob Kaspiškem morju — ravno tak te-

rorizem jo tudi prisili, da mora dati morda svoj težko od ust pritrngani dar za nemško »narodno« brambo. Kako je pamet in preudarek čisto otemnel, nam najbolje kaže sam Rosegger, ki v svojih spisih tako rad govori o bratstvu vseh ljudi in obsoja narodni šovinizem in nacionalno nasilnost, a je vendar izdal oklic na svoje rojake, da naj zlože dva milijona kron za narodni boj na šolskem polju. Celo krščanski socialci so zaječali pod tem terorizmom in so poskusili z nacionalci tekmo v nabiranju denarja za »narodno« brambo, ker se boje izgubiti na popularnosti, če bi se bahali z »brambnimi« uspehi samo podivjani nemškonacionalni volkovi in maliki. Ne vemo, koliko časa bodo krščanski socialci, ki imajo mnogo pametnejšega dela na socialnem polju, plavali v tem toku, a to je gotovo, da je med »brambnimi« društvi zavladala razcepljenost po drugih strankah, ki niso narodnega značaja. Šulvereina in Südmarke se je polastil frajzin v zvezi s protestantovsko agitacijo, krščanski socialci pa imajo svojo Ostmarko. Izvršil se je čisto isti proces, kakor pri nas, in mi se ne motimo, če trdimo, da stoje danes tisti, ki vodijo cirilmetodarijo, mnogo bližje Südmarki in Šulvereinu, kakor pa nam. S tem so »brambna« društva postala nekake vojne blagajne političnih strank. Kakor n. pr. Südmarka na Kovevskem delu z geslom: »Za rdečo proti črnim!«, tako je tudi drugod. Ko so vrgli Schreinerja iz kabineta, so se vprašali, kje dobiti zdaj mesta zanj, in takoj je bil odgovor gotov: Nastavimo ga pri »brambnih« društvih. Tako se bo torej zbankrotiran političen agitator redil od »brambnih« denarjev. Seveda bo delal za svojo kliko z »brambnim« denarjem, kakor je bil vajen tudi kot minister. Vojne blagajne za politično hujskanje so te »brambne« organizacije in ona klika jih rabi, ki jih ima v rokah. Na mizi Bienenrthovi pa leži baje že predlog za narodnostni zakon, ki naj prinese mir med narodi. Po zakonu se naj uredi glavni vzrok narodnostnega prepira — šolsko vprašanje. Pri sklepanju o tem zakonu, ki naj uredi šolstvo tako, da ne bo nobena narodnost imela vzroka za pritožbo, pa pride samo ob sebi v razgovor tudi vprašanje, ali se sme »šrajnarija« s takozvanimi »brambnimi« društvi še dalje trpeti. Kdor hoče doseči res narodni mir, mora odstraniti vzroke nemira. Hujskajoče organizacije, katerih edini cilj je boj,

pač ne morejo obstati, ako se res hoče mir. Brca Schreinerju je bila prvi korak, logično sledi za Bienenrtha, da brence tudi »šrajnarijo«. Zato je ob sklepanju o narodnem miru treba se ozreti na ta društva. Neoporečna resnica je, da so nemške »brambne« organizacije, ki so kot nepolitična društva ustanovljene, prekoračile svoj statuarini delokrog, ker njih delovanje je vseskozi politično hujskajoče. Zato ima vlada vsak hip povod v roki, da ta društva razpusti. Njih premoženje bi dobro služilo dotiranju normalno šolskih zakladov, vsled česar bi se moglo poskrbeti za zboljšanje ljudskega šolstva in učiteljskih plač. Poučen zgled za to je Češka. Ravno po hujskanju »brambnih« društev je deželni zbor že celo vrsto let nezmožen za delo. Posledica tega je — deželni bankerot. Deželni odbor češki je bil prisiljen črtati 30 milijonov kron za ljudsko šolstvo. Dežela učiteljev ne plača, ker pravi: Vsled vaše hujskarije smo ob svoje dohodke. Ravno tu pa Nemci nabirajo tisoče in tisoče kron za nepotrebne šole samo v narodno hujskajoče svrhe. Zato se ni čuditi, če pride misel, s tem denarjem, ki so ga darovalci itak žrtvovali za šolstvo, podpreti šolstvo v resnici, to se pravi izročiti denar tistemu faktorju, ki je res poklican skrbeti za šolstvo. Da skrbi ta faktor za šolstvo res vsestransko pravično, je pa stvar zakona in državne uprave, za katero zahtevamo tudi na najvišjih mestih popolno ravnopravnost Slovanov s popolnim vplivom na celo administracijo. To bi bil konec »šrajnarije«, ki se je razpasla po naši državi v vseh kronovinah in v raznih jezikih, kajti »šrajnarija« ne govori samo nemško, ampak kot »Lega« italijansko, kot strankarska cirilmetodarija pa slovensko . . . To je strankarstvo, ne narod, in tudi slovenska cirilmetodarija nikdar ne bo vseslovenska — po svoji lastni krivdi, ker je izključila na obnem zboru v Boh. Bistrici iz svoje srede zastopnike večine slovenskega ljudstva!

Slov. Ljudska Stranka za slovenske pravice.

Po zelo dolgem boju stoji danes vlada pred dejstvom, da nima več nobene večine in da bo morala izpremeniti svoj Slovanom sovražni sistem. Poljaki so na strani Slovanov in so že

dvakrat šli zoper vlado, vprvič, ko se je šlo za Grafenauerjev predlog, vdru-gič pa predvčerašnjim, ko se je šlo za predlogo o novem posojilu, kjer je bila vlada poražena; vprvič so naravnost za naš predlog glasovali Poljaki, vdrugič pa so se vsi odstranili, da omogočijo zmago »Slovenske Unije«. Zdaj, ko so Poljaki, ki so doslej bili vedno brezpo-gojno za vlado, odpovedali slednji svo-jo pomoč, bodo merodajni krogi v Av-striji pač izprevideli, da se zoper Slo-vane nikakor ne da vladati. Nemalo zaslu-ga pa imajo pri tem poslanci slo-venskega katoliškega ljudstva, ki so se v boju zoper nemško vlado postavili v prvo vrsto in dr. Šusteršič je bil tisti, ki je ta boj s svojim predlogom glede mažarske agrarne banke začel. Sloven-ci so tudi bili tisti, ki so stopili v naj-ožji stik s češkimi agrarci in poljsko ljudsko stranko in tako osnovali tisto jedro, ki pomeni središče moči »Slo-vanske Unije«. In v tem boju zoper vla-do tvori tudi debata ob priliki Grafen-auerjevega predloga, ki je imel namen razkrinkati slovanomržno postopanje c. kr. oblasti na Koroškem, eno naj-svitilejših točk. Saj se je pokazalo, ka-ko so poslanci slovenskega katoliškega ljudstva prvi v boju za narodne pravice, pokazalo se je pa tudi, kako je trdna vez med njimi in brati Čehi ter Poljaki. V koroški debati sta bila naj-pomenljivejša govora govor generalne-ga govornika v meritorni debati dr. Kreka in sklepni govor Grafen-auerjev, ki ju danes po stenografskem zapisniku dobesedno objavljamo.

DR. KREK

je začel slovensko, potem pa nemško nadaljeval sledeče: Mislim, da je že čas, da se povr-nemo k meritu predloga. Z vsemi važ-nimi in nevažnimi vprašanji, ki so se jih razni govorniki dotaknili, se ne bom pečal, marveč vprašam samo: Kaj hoče naš predlog? S predlogom se ho-če doseči, da vlada jasno izjavi, ali smatra za pravično ali za spodobno, da se v glavnem mestu mešanojezične de-žele, v Celovcu, ne morejo kupiti vozni listki v deželi običajnem jeziku, in če je pravično in spodobno, da te zapro, ako nisi zadovoljen, da se ti vozni li-stek ne izroči. To je vprašanje. Gospo-dom hočem opisati nek dogodek tako, kakor ga je doživel neki gospod na se-bi — lajik in slovenski urednik — in kakor mi ga je opisal. Prišel je k pre-dalcu in rekel slovensko: »Prosim, vož-ni listek v Pliberk.« Gospodična reče:

LISTEK.

Naprej zastava slave!

(Petdesetletnica slovenske marželeze.)

Bilo je leta 1860. Avstrijsko centra-lo so prevevali razni čuti, razne misli. Vojna v Italiji leta 1859. je imela ne-srečen izid; Bach-ovo ministristvo je bilo odstopilo, stari sestav je pokal na vseh koncih in krajih. Neomejeno vla-danje, ki se je do tedaj faktično vedno še držalo, je moralo pasti. Narodi so jeli odločno zahtevati svojih pravic. Tudi Slovenci so se gibalí. To pa gospo-dom na Dunaju ni nič kaj ugajalo. Židovstvo je začeljalno krvavo prega-njati vsak pojav teženja po samostoj-nosti in narodni pravici. Ti odnošaji so neodbitno vplivali na dva moža, takrat živeča na Dunaju. Oba sta sinova naše Kranjske, oba istega leta — 1835. — rojena, oba istega imena: Jenko.

Pesnik Šimen Jenko je globoko čutil krivico, ki jo je imel naš narod trpeti od pamtikeva. V plametečem ro-doljubju je zlagal domoljubne pesmi in z njimi razvnel svoj rojake, da se

zdramijo in gredo v boj za svoje politi-čne in narodne pravice. Vsak izmed nas pozna tožno »Morje adrijansko«, vzneseno »Pobratimijo« — in vsakdo izmed nas je utripajočega srca, čuteč se junaka, ki bi zmogel dolge in skle-njene vrste sovražnikov, prepeval našo marželezo: »Naprej zastava slave«. Pesem-koračnica je bila menda zlo-žena leta 1859. I besedilo i ritem glasno zahteva vglasbenja. Šimen Jenko je bil eden tistih blagoslovljenih in nadarje-nih pesnikov, ki so svoje umotvore skladali muzikalično, to hoče reči z občutkom, kateri glasbeniku podaja nekaj kašipot, ki ga privede brez ovin-kov do umetniškega smotra. Dandanes pogrešamo tega momenta vedno bolj in bolj. Če se ne snideta pesnik in glas-benik na eni in isti temeljni črti, hodita vsak zase, umotvor se cepi v svojem učinkovanju in kali užitek. In baš naša koračnica »Naprej zastava slave« je tipičen vzgled, kako naj učinkuje enot-no besedilo z glasbo. A glasba je tudi res tako nastala, kar v eni potezi. Ob stari vseučilišni auli je bila prej kavarna »Café Bader«. Tje so zahajali po največ mladi vseučiliščniki. Politi-čna vprašanja so prevevala takrat mla-dino morebiti intenzivneje, nego celo danes. Včasih seve — baš malo preveč. Opominjam na Jenkovo: »Nič o poli-

tiki«, ki označuje v sklepni pointi kot »prazne skrbí«. Tjekaj je hodil tudi skladatelj slo-venske koračnice »Naprej«, sedaj 75-letni g. Davorin Jenko. Le-ta se je bil že dalj časa bavil z uglasbitvijo Šimenovega besedila — a nikdar ni mogel pogoditi take melodije in takega ritma, da bi ga bila zadovoljila. Zato je stvar odlagal in ni hotel skladbe po-siliti. Nekega dne — to je bilo 16. maja 1860. zjutraj — pride Davorin Jenko zopet v svojo kavarno in vzame časnik »Die Presse«, ki je že davno mirno, a brez Gospoda zaspančkala — v roko. Tu naleti na mesto, na katerem se bavi ranjka tetka s Slovenci, očitačjo jim vse drugo, samo nič dobrega ne. In o njihovem jeziku sodi dotični člankar, da je samo »ein Lallene«. To prebravši, se Slovenec-sklada-telj v sveti jezi razvname, plane kvišku, vrže list od sebe, plača in hiti, drhteč po vsem životu, ven na prosto brez smeri in smotra, kamor ga nogé neso. In nesle so ga po delu »Ringa« v prater. In ko bi trenil šine mu v čut in glavo sama od sebe, ne da bi bil na to mislil, melodija in ritem na bojni klic »Naprej-a«. Začel je peti — in zvesta mu je ostala vsaka glaska v spominu. Prišedši do prve restavracije, obrne

korake tje, vzame košček papirja in si zabeleži tako porojeno melodijo. Kar je toliko časa zaman iskal, izbunilo je iz užaljenega narodnega čuta v celi opre-mi, kot nekdaž Atena iz Dijeve glave. Domov prišedši je najdeno melo-dijo neizpremenjeno harmoniziral in se sam čudil, kako hitro da jo je sedaj dobil in pogodil, dočim je pred večkrat zaman poizkušal. Tako torej se je rodila naša narod-na koračnica, kot pripoveduje gospod skladatelj sam. Nastala je v težkih časih narod-nostnih bojev, porodila se je iz užalje-ne časti in slovensko-narodne zavesti, zagledala je beli dan v cesarski stolici lepega, solnčnega, pomladanskega dne. Naj bi bil to za nadaljnji razvoj dober »omen«! Mi pa ne smemo pozabiti, da smo baš tej budnici mnogo, mnogo dolžni. Ona je vzdramila marsikaterega na-rodnjaka, in upamo, da ga še bo. Kajti, dasi se že pol stoletja prepeva, je še danes sveža in razplamtiva, bogatega učinka in neobrabljená — kajti v njej je duh in srce, ki jo preveva. Spomnimo se 16. maja petdesetlet-nice te pesni in — njenega še med nami živečega sinolasega gospoda sklada-telja Davorina Jenko-ta! M.

»Nach Pliberk?«, vzame vožni listek, se obrne in vpraša službujočega uradnika, ki je bil v pisarni: »Smem li vožni listek izročiti?« Nato se obrne in reče: »Zahtevajte nemško!« Gospod ji zopet slovensko reče: »Prosim vožni listek v Pliberk.« Nato odgovori gospodična: »Schauen Sie, daß Sie abfahren!« — (Čujte! Čujte! — Medklici.) — To je dejstvo. In to dejstvo se naziva provokacija. Če izzivane ne reče gospodični: »Hvala, gospica, poljubljam roko, zelo ljubeznivo od Vas!«, če le količkaj pokaže, da s tem ni zadovoljen, ako se razburi, potem pa pravijo, da je bil to izgrede. Če pa s publicami kakor izzivanje in izgrede ničesar ne dosežejo, potem pa pravijo: »No, to je zgodovinski razvoj!« Torej moraš prej poznati zgodovinski razvoj, preden zahtevaš v Celovcu slovensko vožni listek, moraš napraviti državno izkušnjo iz zgodovine (Medklici), morebiti tudi iz zgodovine asteroidov!

Zgodovinski razvoj! Povrniti se hočem k stari zgodovini. Preden hočemo spoznati zgodovinski razvoj Koroške in dežela, po katerih stanujejo slovanske manjšine, moramo poznati perzijsko zgodovino in jo proučavati iz svetega pisma po poročilih Nehemije in Ezdre. Tam bomo našli, da je Artakserkses, ki je žalibog prezgodaj umrl, tisti Artakserkses, ki žalibog danes več ne živi, takrat, v 5. stoletju pred Kristusom, pustil vse svoje ukaze razglasiti v vseh kizikih svoje države. (Čujte!) Dobro bi bilo, če bi se podale avstrijske vlade, kadar proučujejo zgodovinski razvoj, mogoče v Perzijo in bi si vzele k srcu dejstva, ki so se tam zgodila 500 let pred Kristusom.

Zgodovinski razvoj! Tudi nam je znana zgodovina. Zgodovinski razvoj z ozirom na Slovence hočem kratko označiti tako, kakor se odigrava v glavah nemškega Nume Pompilija, nemških svobodnomiselnih strank, v kolikor so začarane po Egeriji, novi ali stari, svobodnem ali nesvobodnem časopisu: Slovensko ljudstvo so označili za ljudstvo, ki obstoja iz hlapcev in kravjih dekel. Bodi, o tem se ne bom prerekal. Ampak tudi hlapci in kravje dekle plačujejo davke, tudi njihovi sinovi morajo nositi vojaško suknjo (Tako jel), tudi oni žive v avstrijski državi, v ustavni državi in imajo pravico, da dobe v svojem maternem jeziku svojo pravico, pravico imajo, da lahko v svojem maternem jeziku kupijo od države, kar potrebujejo. (Pritrjevanje.) Minil je tisti »zgodovinski razvoj«, ko je pomenjalo slovensko ljudstvo dejansko takozvane spodnje plasti! Iz besede »zgodovinski razvoj« zveni atavizem. Danes ne stoji več stanovi piramidalno drug nad drugim, marveč stan je poleg stanu. (Pritrjevanje.) Naša zbornica in načelo, po katerem je sestavljena, je strmoglavila tisti zgodovinski razvoj. Kdor tega ne razume, zanikuje načelo, po katerem je bil sam izvoljen v to zbornico. Velika napaka je, da se sklicujejo vedno in vedno na načela, na teorije, ki pripadajo staremu, fevdalnemu času.

Dokler ne ustvarimo v tem oziru jasnosti, sploh ne moremo začeti govoriti o rešitvi narodnega vprašanja. Opuščam zdaj zgodovinski razvoj. Rečem le: tudi v časih, ko je bilo ubogo slovensko ljudstvo samo, ko mu je bilo

odtujeno vse meščanstvo, mu je ostal zvest njegov duhovnik in mu bo ostal zvest kot del slovenskega ljudstva, ne kot njegov gospod, marveč kot prvi njegov služabnik, kot njegov prvi služabnik in kot njegov prvi hlapec! (Pritrjevanje.) Če pa zgodovinski razvoj ne dovede do nikakega uspeha, potem pa očitajo: Hujška se, odvetniki hujškajo, duhovniki hujškajo! Kako stoji stvar dejansko? Če v soseščini z Nemci ne zahtevaš svojih pravic, ti zastara nezahtevana pravica ne po treh letih, marveč po treh dneh! Takoj imamo nemško posestno stanje, ki se ga ne upa nihče dotakniti in tudi ne tako pošteti in pravični ministrski predsednik Bienert.

Narodnega vprašanja za svojo osebo sicer ne umeva tako, da obstaja zgolj po šolah in po pisarnah. To niso edine prvine, iz katerih obstoja narodno vprašanje in tudi ne glavne prvine! Odvetniški umetnosti ne razumem dovolj. Toda ako zahteva odvetnik pravico za svoje ljudstvo in za njegovo materinščino tudi v malenkostih, to razumem in smatram, da je to neobhodno potrebno, ker drugače je izpostavljen fait accompli utrjenega nemškega posestnega stanja.

Odvetnik mora biti zato kot poklicani zastopnik, ki pozna postave in vse stvari, ki se tičejo sodnih razprav, tudi v narodnem oziru na straži. Dolžnost poštenega, inteligentnega moža je, da tudi v tem oziru čuva pravico. Če pa čuvaš pravico, potem te označi za hujškača tisti, ki ti noče dati pravice! In če vse to ničesar ne pomaga, če ne morejo s provokacijami ničesar dokazati, če ne morejo ničesar dokazati, ko se sklicujejo na izgrede, če tudi z zgodovinskim razvojem ne pridejo naprej, če tudi z očitanjem hujškarije ničesar ne dosežejo, potem se pa oprimejo gladke publike kakor n. pr. da pišejo (čita): »Enkrat za vselej pa odklanja glavno mesto Celovec najodločnejše posledice, ki bi nastale, če se nadaljujejo narodne provokacije.«

Tudi jaz bi se lahko postavil v tako pozituro in rekel, slovensko ljudstvo odklanja odgovornost itd. Kaj tako dosežemo? Nič. Po taki poti se nikdar ne sporazumemo, tako ne dosežemo nikdar miru in reda. V vprašanju, ki ga danes rešujemo, pridemo do reda le, če priznavamo predlogov meritum. Samo po sebi potem preneha vse, kar nam živimo provokacija, izgrede itd. Nemci bi nič ne trpeli, nemštvo ničesar ne izgubi, nemška kulturna sfera ni prav nič omejena. Znam, da miru — tudi na Koroškem — ne dosežemo prej, dokler ne pride tista stranka, ki ima danes na Koroškem premoč, do prepričanja, da se prične pogajati o vprašanjih, ki se tičejo naših narodnih pravic. Tudi v tej stvari se mora priti do kompromisov. Nikdar ne mislite, da bomo mi odnehali! Revolucije ne bomo delali, toda s takimi lapalijami skozi cele ure, skozi dneve zaposlovati zbornico, je škodljivo. Zakaž nas silite, da moramo tako postopati?

Končno se pečam s tehniko, ki se tiče obravnave tega predloga. Pravzaprav je izgubil vsak nujni predlog, kar nam kaže ta res nazorno poučni šolski zgled, svoj učinek. Dobiti moramo drug način za obravnavanje res nujnih vprašanj. Do tega pridemo le

pod pogojem, da vse velike stranke priznajo naprej vsakemu najnujnejemu predlogu, ki ni vložjen iz porednosti, nujnosti in da se zadeva, če še ni zrela, nakaže odseku. Tako bodo razprave okrajšane in se bo res kaj doseglo. Sodim pa, če zbornica, četudi z motivacijami, ki nimajo z meritom nič skupnega, sklene nujnost, napravimo zopet korak naprej, da se bodo zadeve v zbornici pravično formelno obravnavale. Ne vem, če bo šlo to takoj ali ne. A če zdaj še ne gre, enkrat mora priti do tega.

Prosim zato tiste, ki so na našem stališču, naj glasujejo za nujnost zato, ker je zadeva res pravična in je potrebno, da se hitro napravi remediura. Tiste gospode pa, ki o tem še niso prepričani, prosim, naj glasujejo za nujnost zato, da omogočimo železniškemu ministru, da predloži zbornici tisto stvarino, ki jo še nima v rokah. Rekel je namreč: »Poizvedbe o tej zadevi še niso popolnoma končane, zato ne morem še zbornici podati konkretnih pojasnil.« Rekel je »še ne«. Železniški minister torej želi, naj se mu da prilika, da to lahko stori. Oni pa, ki žele, da bi sedanji železniški minister kmalu izginil, lahko tudi iz drugih razlogov glasujejo za naš predlog, tisti pa, ki ga imajo radi, naj mu dajo vsaj čas, da lahko v odseku predloži uspeh poizvedb, ki jih tako marljivo goji. Če že iz sovraštva, ali iz ljubezni, vsi glasujte tako, da dobi naš nujni predlog potrebno dvetretjinsko večino. (Veselost.) — Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Sklepno besedo glede predloga ima predlagatelj

GRAFENAUER

ki začne slovensko in nemško nadaljuje tako-le:

Razprava o mojem nujnem predlogu se je precej zavlekla. Prav je, da se je zavlekla, da vlada izve, kaj počno njeni organi po avstrijskih dolinah, prav je tudi, da vlada izve, da se manjšine po raznih avstrijskih kronovinah (Klici: Tudi večine!) branijo tiste hegemonije, ki je danes vsemogočna in odklanja vsako varuštvo. Boljše se ne godi tudi narodom, ki so v večini, toda le po tistih deželah, kjer prebivajo Slovani. (Pritrjevanje.) Danes so nam to zatrjevali razni govorniki in strmeli sem, ko sem čul, da celo v deželah, kakor sta Galicija in Češka, zapostavljajo koristi slovanske večine. Mislim sem, da se nahajajo taki nemškonarodni izrodki le pri nas, zdaj pa vem, da se je vkoreninila nemškonarodna ideja po vseh avstrijskih deželah. (Pritrjevanje.)

Odgovarjati hočem le tistemu govorniku, ki je glede na nujnost in na tendenco mojega govora pravzaprav stvarno govoril. Poslanca Doberniga mislim. Dasi se je bistveno le dotaknil mojega predloga, se moram v glavnem le nanj obrniti in se njega držati, ker so mu kot koroškemu nemškonarodnemu politiku koroške razmere najbolj znane. Res je sicer Dobernig govoril bolj o razmerah v koroškem deželnem zboru, kakor pa o jezikovnih razmerah na celovškem kolodvoru. Očital mi je, češ, da sem s svojimi različnimi govori v državnem zboru in z izrazom, da je Koroška avstrijska Turčija, ponižal Koroško deželo. Rekel je, da sem ta svoj izraz oslabil ob proračunski razpravi v koroškem deželnem zboru, ko sem re-

kel: »Nahajamo se v turškem steklenem vrtu, iz katerega ne dobimo izhoda.« Oboje je res. (Veselost.) Res je, da sem to rekel, resnica pa je tudi, kar sem govoril. (Veselost.) Koroška dežela se nikakor ne nahaja v rožnatih razmerah. Ne poznam skoraj nobene cislitvanske dežele, ki bi se mogla hvaliti z ugodnimi finančnimi razmerami. Koroška dežela se pa mora še ozirati na dejstvo, da nič drugega nima, kakor krvavi davčni krajcar. Nimamo drugega denarja, kakor tistega, ki ga nese davkoplačevalec kot deželno doklado v davkarijo. Nimamo nobene industrije. V koroškem deželnem zboru sem rekel: Kljub povišanemu davkom, ki jim je pri-trjal tudi Dobernig, dasi smo zvišali naklado na pivo in deželne doklade od 65 na 75 odstotkov, imamo še vedno izdaten primanjkljaj, če se ne motim, 300.000 kron. A če bi to bilo vse, bi se lahko smatrali še za srečne. (Poslamec Iro: 300.000 kron ni nič. Češka ima 23 milijonski primanjkljaj!) Mi se pač ne moremo primerjati s Češko, gospod Iro! Večini koroškega deželnega zbora sem očital, da je že zamudila pravo priliko, dobiti davčnih virov, ne da bi povišala indirektno in direktno doklade. Dobernig je v svojem torkovem govoru trdil, da je Koroška v dobrih finančnih odnošajih... (Dobernig: »Tega nisem rekel.« — Dr. Waldner: »Rekel je: V vrejenih razmerah!«) ... torej, da je Koroška v vrejenih razmerah in da zavzemam v koroškem dežel. zboru popolnoma drugačno stališče kakor na Dunaju, kjer sem v prijetnejši družbi. (Veselost.)

Ko sem vložil predlog, sem natanko znal, da bo nemškonarodna stranka poslala proti meni najprevidnejšega politika. (Medklici.) Tako je tudi storila. V ponedeljek se mi je že izporočilo, da mi bodo v torek namazali jermena. (Veselost.) V torek sem izvedel in se prepričal, da je od nemškonarodne stranke vporabljen mast popolnoma zgrešila svoj namen. (Veselost.) Moje jermenje je danes ravno tako, kakršno je bilo na torek (Veselost.), nasprotno, napraviti moram Dobernigu poklon, da je dobro izpopolnil utemeljevanje mojega nujnega predloga, ker je povedal, česar nisem hotel sam povedati. (Veselost.) Pobotnico sem sicer pisal sam, ampak podpisal je in kolek pritisnil Dobernig. (Živahna veselost.) Zato se mi je pečati edino le z Dobernigom, na politične koščenjake v malikovi podobi se ne izpuščam, na izraze, kakršni so padli včeraj in predvčerajšnjim od nekega nemškega govornika, ne odgovarjam. (Pritrjevanje.) Mož je znan dovolj, in najboljšje je, da se na take izraze sploh ne odgovarja, ker govorjenje je srebro, molčanje pa zlato.

Zdaj pa dovolite, da se obrnem na drugo stran. (Klic: Kratko, Grafenauer.) Če hočete, da kmalu končam, morate molčati. (Veselost.) Pečati se moram kratko z izvajanjem konvencije Rieseja, ki je na drug način kakor Dobernig kritikoval moj nujni predlog, češ, da je sam na sebi nepotreben in brez koristi, ker že štiri dni tratimo čas z njim in da bi bil o tem lahko vložil interpelacijo. Temu gospodu odgovorim: Ako bi bil predlog vložil kot normalen predlog po poslovniku, bi bil gotovo dobil št. 4001 (Veselost.) in na rešitev bi ne bilo misliti, dokler živim

Halleyev komet.

Ravnatelj observatorija v Burges, duhovnik Teodor Moreuse, piše o Halleyevem kometu tako-le:

V današnjem času se veliko govori o Halleyevem kometu, čegar vrnitev je znana od leta 1835. To je prvi komet, ki so mu s precejšnjo natančnostjo preračunali pot. Za časa Newtona še niso mislili na primerjavo kometov s planeti, in Newton še ni vedel, da so med planeti, ki imajo najbolj zaokroženo pot, in med kometi, ki teko v najrazsežnejši elipsi, vsi mogoči prehodi. Kmalu nato je Halley prišel na misel, da bi se mogli različni, večkrat zabeleženi kometi, vračati vedno po istem potu, da so kakor druga nebesna telesa podvrženi zakonom privlačnosti. Preračunali so nato tek kometov iz leta 1531., 1607. in 1682. in prišli do prepričanja, da je Halleyeva misel prava. Halley sam pa je za leto 1758 napovedal povratek nekega komet.

Nekoliko pozneje je kometov tek iznova preračunal Clairaut in kmalu opazil, da je bila repatica na svojem potu po privlačni sili velikih planetov, kakor Jupitra, ovirana. Sklenil je, na podlagi novih metod skrbno dognati natančen datum za povratek Halleyevega komet. To je bilo izredno težko delo. Pomagala sta mu tovariš Lalande in žena slovečega pariškega urarja Hortensa Labeaute. Uspeh večmesečnega napornega dela je pokazal, da je

bil komet na svoji poti zadržan in se vrne na svoj perihel (solncu najbližjo točko) šele sredi aprila 1759. Vendar pa preračuni le niso bili popolnoma točni, kajti komet se je prikazal en mesec prej. Prihodnja vrnitev te repatice leta 1835. se je napovedala le s pomoto treh dni. V današnjih dneh pa je prof. Wolf v Heidelbergu repatico opazil že lani 11. septembra, ko je bila od zemlje oddaljena še 522 milijonov kilometrov.

Halleyev komet se sedaj vedno bolj približuje solncu in je v februarju in marcu zjutraj viden. Svoj perihel doseže 19. aprila in potem postane večerna zvezda. Zjutraj 18. maja bo šel mimo solca in tedaj bo skrajni konec njegovega repa obrnjen proti zemlji. Rep bo meril približno 22 in pol milijona kilometrov. Repatica bo nato šla skozi različna ozvezdja, a koncem maja se zopet za eno dobo skrije človeškim očem.

Poglejmo sedaj še, koliko je resnice na govoricah, da proti zemlji nevarnost udarca s Halleyevim kometom. To bi se moglo zgoditi le tedaj, ako bi zemlja in komet ob istem času došla na točko, kjer se njuna pota križata. To pa se ne bo zgodilo in bo najmanjša razdalja med zemljo in jedrom komet znašala približno 22 milj. kilometrov. V to bližino pride repatica najbrže 18. maja. S kometom samim torej nikakor ne pride v dotiko, pač pa bi se znalo zgoditi, da vderemo v notranjo atmosfero njegovega repa, ki bo 18. maja ob 5. uri

zvečer obrnjen navpično proti zemlji. Vendar pa tudi to ni lahko mogoče, dasi je Halleyev komet dovoljno razvit in so repi kometov naravnost neizmerno dolgi. Ako vzamemo, da ima repov krog približno 1 milijon kilometrov v premeru, potem bi naša pot skozenj trajala dve uri.

O kemični sestavi komet nas poučuje spektralna analiza. Nahajajo se na njem ogljik, vodik in dušik, in sicer obstajajo lahko posamezno ali pa v spojinah. Vsekako bi bilo mogoče, da se nahaja na kometu tudi najhujši strup, pruska kislina. Bila bi pa lahko tudi le fina vodna sopara. Edino možna nevarnost je torej v tem, da bi se zemlja križala s kometovim repom in bi isti obstajal iz smrtonosnih plinov. Ko sta se leta 1861. križala pota zemlje in lune z repom nekega komet, niso mogli tedanji astronomi nič drugega zaslediti, kot nek čuden rmen svetlika-joč se svit.

Kar se tiče zgodovine Halleyevega komet, je znano o njem to-le: Leta 1066. zaznamujejo njegov prihod vse kronike kot »strašno« zvezdo. Leta 1145. je njegov rep dosegel 40-kratno dolžino luninega premera. Leta 1222. se je prikazal kot zvezda prve vrste. V letih 1301 in 1378 ga je bilo možno skozi šest tednov občudovati. Leta 1456. je zavzemal v krogu 70. stopinj skoro eno tretjino nebesnega oboka. Tedaj je njegova prikazen vzbujala v vsej Evropi velik strah. V letih 1531. in 1607. je bil

njegov rep jako zmanjšan. Leta 1682. so ga opazovali samo zvezdoslovci. Leta 1759 se je svetil močnejše, a leta 1835. ni več dosegel prejšnje svetlosti, čeprav je bil tudi prostemu očesu viden.

»Tk-tk-tk-tk« putrku je edn un seбота na use zgudi na moje urata.

Ke sm biu jest glih pr frustke in sm mou pouhne usta mlečnih žgancu še nism mogu prec »Notr!« zaupit; tist, ke je na moje urata putrkavu, s dost sturu iz tega, če jest rečem »Notr! al pa ne, ampak je kar urata udper in pred mana je stavu en mlad fant iz špegam na nos in klubukam na glau

jaz, Dobernig in cela zbornica. (Veselo.) Če poslanec Riese toliko upa od interpelacij, mu moram povedati, da sem vložil že celo vrsto interpelacij že tudi v tej zadevi, a do danes nisem dobil nobenega odgovora. Le iz govora železniškega ministra sem v tork posnel, v koliko da so napredovale njegove poizvedbe v koroški deželi in znal sem, da poizvedbe niso izpadle na način, ki bi meni ugajal in ki bi bil meni ugoden, ker zdi se mi, da koroškega zistema ne pozna. V tork sem mu odgovoril, da poročila mnogokrat ne odgovarjajo resnici in dejstvom. Rieseju povem, da bom morebiti interpelacije v železniških zadevah takrat vlagal, kadar postane železniški minister kak socialni demokrat. Radoveden sem, kaj to se bode takrat moralo odgovarjati na interpelacijo. Upam, da bodo socialni demokrati hitreje odgovarjali na interpelacije, kakor to dela sedanji minister. Napraviti moram poleg Dobernigu poklon tudi ministru, kako dobro, kako krasno, kako dobesedno natančno so poročila podrejenih oblasti osrednjim oblastim. Omenjam slučaj, ki se je pripetil leta 1848. (Veselo.) Sicer je to že dolgo, a interesantno je pa le. Državni kancler je bil takrat Metternich. Cesarju Ferdinandu se je izporočilo, da med prebivalstvom vre. Ko je cesar Metternicha vprašal, če je to res, je odgovoril: »Veličanstvo, v šestih urah Vas lahko zagotovim, da je Dunaj popolnoma miren.« In res, ne vem, če ravno v šestih urah, ampak v enem dnevu je imel veliko poročil, ki so vsa zatrjala, da je Dunaj popolnoma miren, prihodnji dan je pa izbruhnila revolucija.

Tako izgledajo poročila, ki prihajajo od spodaj gori. Samoobsebi umljivo izgledajo tako tudi poročila z ozirom na zadevo, ki se tiče mojega nujnega predloga, kajti riba v Avstriji ne smrdi samo pri glavi, marveč že tudi pri repu. (Veselo.) Riese mi je očitil, da smo štiri dni ubili. Pove naj Riese, kaj se je pa doseglo s proračunsko razpravo, ki se že tudi vleče nad štiri dni? Kakšen uspeh ste pa s to debato dosegli? Ali bi se ne bil lahko ta predmet, ki je še potrebnejši, kakor moj nujni predlog, brez razprave lahko nakazal odsek? Če bi se bilo to zgodilo, bili bi lahko moj nujen predlog rešili v dveh dneh. Proračunska razprava je dejansko popolnoma nepotrebna.

Povoda bi bil imel dovolj, da bi se bil tudi ob tej priliki oglasil, a mislil sem si, da pridem v meritorni razpravi k seji, dasi primem še železniškega ministra, ko se bo razpravljalo o rednem proračunu. Takrat izve, kaj znam. (Živahna veselost.)

Zdaj se zopet povrnem k Dobernigu. Govoril je o narodnem razvoju na Koroškem in rekel, da bi moral jaz znati, da so se Bavarci v IX. stoletju naselili v deželo, ali pa so jih pravzaprav poklicali Slovani, ki so bili takrat v večini v deželi, na pomoč, da se skupno bore proti Avarom ali proti Huncem. To je sicer res, ampak Bavarci zato niso bili še upravičeni, da postanejo po dobljeni bitki proti Avarom in Hunom gospodarji dežele. Žal, da so bile takrat take razmere. Iz tega pa še ne more slediti, da bi zato naši praprebivalci dežele morali se odreči svojim pravicam. (Medklci.) Če se ozrem nazaj na zgodovinski razvoj, moram konstatovati, da je bil do gotovega časa — in to še ni ravno tako dolgo — venčan na

gospodarskem polju vojvoda v slovenskem jeziku. To dokazuje dovolj, da so koroški prvotni prebivalci bili Slovani in da imamo kot prvotni prebivalci dežele sveto pravico, da smemo vsaj vožne listke na celovškem kolodvoru slovensko zahtevati.

Dobernig je menil, na Koroškem ni zaključenega slovenskega ozemlja. Če vzamemo stvar tako, kakor on, ima lahko prav, če pa vzamemo stvar, kakor je v resnici, potem pa gotovo nima prav. V nemškonarodni stranki so namreč prepričani, da če se vtihtapi ali pa zmoti nemška mačka v kak slovenski kraj in napravi tam svojo godbo, postane kraj že dvojezičen. (Živahna veselost.) Če bi vprašal Doberniga, ali je v Beljaku manj Slovencev, kakor Nemcev v Velikovu ali v Št. Vidu manj Slovencev kakor Nemcev v Borovljah, ali v Pliberku več Nemcev kot Slovencev v Velikovu, bil bi radoveden na njegov odgovor in reči moram, da so to vsi dvojezični kraji. Tega ne morete utajiti, dasi nam Slovencem ne pride na misel trditi, da je Št. Vid zato dvojezično mesto, ker si petnajst slovenskih posestnikov in obrtnikov služi svoj kruh v mestu. Mi tega ne trdimo, ker se pretaka po naših slovanskih žilah mirna kri in ker smo Slovani čustveni ljudje. (Veselo.) Tak se mi zdi je pa tudi Dobernig, ki ima še veliko slovanske krvi. Nemec je temperamentnejši. Sodim, da vsaj nekaj kapljic se v mojih žilah pretaka nemške krvi. (Veselo.)

Predsednik: Govornika prosim, naj se ne razgovarja s poslanci, marveč naj se omeji na utemeljitev svojega predloga.

Poslanec Grafenauer nadaljuje:

Tega ne tajim; ne vem, zakaj bi to zaničeval. Dobernig me je tudi vprašal, kako sem dobil število, da je prebivalo leta 1857 v Celovcu med približno 9000 prebivalci 6000 Slovencev. Te podatke sem dobil po celovški deželni vladi, ljudsko štetje je izvedel takrat ministrski uradnik Ficke. Dobernig lahko sam z lahkoto tudi te podatke dobi, kakor sem jih dobil jaz.

Nočem se spuščati v druge Dobernigove osebne ugovore z ozirom na Ljubljano in na Celovec, kako so nazadovani Slovenci in napredovali Nemci v Ljubljani, in o nazadovanju koroških Slovencev. Opisal sem vam razmere po dvojezičnih koroških mestih. Ni res, da imajo vsi koroški kraji, trgi in mesta čisto nemški značaj. Čisto nemška mesta so na severnem Koroškem, kakor n. pr. Briže (Friesach) ali Feldkirchen, a tudi tu je dvojezičnost jako krepko zastopana, a pustimo, da veljajo za nemške n. pr. Dravograd, Graifenburg itd. Res pa ni, da so vsa mesta in trgi na Koroškem čisto nemški.

A povrniti se hočem k stvari. Železnica je prometno sredstvo in Celovčani, bodisi že Nemci ali Slovenci, niso Kitajci, ki naj bi bili ali ki bi hoteli biti izključeni od javnega prometa. Promet je tu za vse ljudi, tako za Nemce, kakor tudi za Slovence. In če imamo Slovenci pravico, kar je priznal Dobernig, da smemo vožne listke slovensko zahtevati, potem naj mi ne zameri, če železniškega ministra nujnim potom pozovem, za kaj da nam ne da takih uradnikov, ki so sposobni, da nam izroče vožne listke v slovenskem jeziku.

Tudi ni res, kakor se trdi, da bi v novoslovenščini se glasila krajevna imena drugače, kako so se v staroslovenščini. Poglejte, gosp. Dobernig! Sam sem bil navzoč v Spodnjem Dravogradu, ko je zahtevala neka stranka vožni listek v »Celovec«. Celovec se pravi Celovec bodisi v novi ali stari slovenščini. Stranka listka na spodnjedravogradskem kolodvoru res ni dobila. Poizvedbe so dognale, da je ravnateljstvo južne železnice poročalo, da uradnik vožnega listka ni mogel dati, ker ga je zahtevala stranka v novoslovenskem jeziku. (Veselo.) C. kr. železniška uprava ima sicer z južno železnico manj opraviti, kakor z državno, toda z družbo, ki je požrla že milijone kron, ki nima dobrega gospodarstva, ki nam je kradla denar iz žepov, da je pitala zlato tele, naj se temeljito obračuna in je stvar železniškega ministra, da napravi red.

Taki slučaj, kakor na celovškem kolodvoru, so se pripetili ne le v Spodnjem Dravogradu, pripetili so se tudi n. pr. v Pliberku. Po nemškem binkoštnem programu je Pliberk čisto slovenski okraj. In tu se nahaja uradnik, ki vozi zgolj s hudičem. Če zahteva kaka stranka slovensko vožni listek, ne zna drugega odgovoriti, kakor: »Govorite nemško ali pa se odpeljite k hudiču!« (Živahna veselost.)

Dobernigu bi svetoval, naj za to, da bo spoznal podatke o ljudskem gibanju na Koroškem, prouči deželni list iz leta 1850, ki obsega natančen seznam krajevnih imen. Morebiti se tudi potruditi in pogleda pl. Kommel knjigo: »Začetki nemške kulture v Avstriji«, kar mu pa ne bo lahko, ker diha graško sapo in zato več tako dobro ne pozna celovške kuhinje.

Kar se tiče dogodkov v nedeljo, 27. februarja, na celovškem kolodvoru, obveščam, da je rešil vso krizo neki delavec. Če reši tako krizo na celovškem kolodvoru, tako jezikovno krizo delavcev, potem bi pač pričakovali kaj takega tudi od uradnikov, ki so za to plačani, da strežejo ljudstvu. Nedeljski dogodek, h kateremu je došel dr. Brejc čisto slučajno, se je zato pripetil, ker je imelo krščanskosocialno delavsko društvo celovško svoj shod. Došlo je veliko fantov in delavcev nanj, ki so zahtevali ob povratku vožni listek slovensko. Zaradi raznih kontroverz, ki jih je povzročila blagajniška gospodična, so bili fantje nekoliko razburjeni, to je res. Ampak če zna vratar slovensko, če čisto priprosto delavec lahko tako krizo reši na tako velikem kolodvoru, kakršen je po novih progah celovški, potem to lahko stori tudi Anderwaldova in mi ne pričakujemo zgolj, marveč tudi zahtevamo, da se nam ohrani tista pravica, ki smo jo imeli do zadnjega časa in da se nam dajo vožni listki v slovenščini.

Ne borimo se za novo pravico, hočemo le tisto pravico, ki se nam je priznavala brez pridržka do leta 1908. Kaj zaprečuje moj nujni predlog? Po pameti prav nič. Stvari nisem mogel rešiti drugače, kakor nujnim potom. Zato prosim, da glasujete vsi za nujnost mojega predloga, ki želite dobro in pravico avstrijskim narodom. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Mednarodna lovska razstava na Dunaju l. 1910.

Po informacijah, ki si jih je preskrbel kranjski razstavniki odsek na Dunaju pri osrednjem odboru samem, brez dvoma I. mednarodna lovska razstava ne bo samo v svoji stroki svetovna razstava prve vrste, temveč tudi skoraj na vseh poljih modernega napredka. Pohvalno moramo navesti, da so vedeli vrhovni voditelji združiti zanimivo s koristnim in poučnim, tako da bo ta razstava obenem tudi ena najlepših obrtnih in industrijskih zastav. Zaradi tega se tudi izdatno pomnoži krog razstavljalcev in obiskovalcev in težko se bo našel kdo, ki bi mu ne nudila ta razstava v tem ali onem oziru nekaj zanimivega.

Kakor glede vsake razstave, tako se je tudi glede te iz vsa početka precej dvomilo. Danes so vsi dvomi odstranjeni in gotovo je, da bo razstava važna za Avstrijo, tembolj ker tudi inozemstvo uvažuje to važnost in se udeleži razstave. Angleška, Nemčija, Francoska in Italija so že dalj časa prijavljene in zaposljene s prirejanjem njih paviljonov in lovske palače. Sedaj čitamo še brzojavko, da so tudi Združene države v Severni Ameriki določile za amerikansko zastopstvo na razstavi vsoto 50.000 dolarjev.

Kakor znano, bo obsegala lovska razstava obsežne prostore dunajske Rotunde z vsemi postranskimi prostori in bo zavzemala skoraj isti obseg kakor prva dunajska svetovna razstava.

Naše čitatelje bo zanimalo, ako jih s prihodnjo lovske razstavo nekoliko podrobneje seznanimo.

Pripomniti moramo, da znašajo troški za prireditve te razstave nad 10 milijonov kron in ploskovino 350.000 m².

Središče razstave bo avstrijski državni dom s ploskovino 2000 m². V njem bodo zastopane vse avstrijske kronovine. Kranjski krajevni odsek ima že zagotovljen gotov prostor (103 kvadrat metre). V državni dom se vstopi skozi stebnik. Šest velikih Schrammovih slik bode predstavljalo vse avstrijske prebivalce v narodnih nošah, srednja pa cesarja kot lovca. Vhod krasita dva jezdeca, sleme svetli Hubert.

Ta državni dom bo za nas v toliko privlačen, ker bomo našli v njem od našega krajevnega odseka najskrbnejše pripravljeno razstavo.

Pridržimo si, v kratkem prinesiti podrobnosti glede kranjske razstave. Danes moremo samo namigniti, da se v njej ne bodo nahajale samo skupine velikih kranjskih lovišč, temveč tudi za lovske razstavo zanimivi predmeti različnih kranjskih lovcev in lovske družbe.

Za okrasek bodo služili diorami.

Poleg tega se vplete v njo še mala razstava kranjskih obrtnih izdelkov.

Lovske trofeje in primerne slike, ki kažejo naravno krasoto naših lovišč, bodo vtis izpopolnjevale.

Poleg avstrijskega državnega doma pred zapadnim portalom Rotunde zaključijo prometno cesto prometna palača. Ta zavzema 1900 m² in obsega razstavnine delavskega, trgovskega in železniškega ministrstva. V tej palači razstavlja tudi kranjska deželna zveza za tujski promet in postojnska jamska komisija.

»Mam čast iz Boltatuvem Pepetam guvort?« prasu je prou pučas.

»Sevede mate čast in še prou pusebna čast; ampak ta peru puvejte kdu ste vi, de m še pr fruštke gmaha na daste?«

»Jest sm Naglič — — —«

»Pa se vam na vid, de b bli pusebn nagl! No, kuku pa še naprej?«

»Derehtar sluvenskega gledišča —«

»Oho! Nekar me na farbite! Derehtar sluvenskega gledišča je, kokr jest vem, gespud Guvedkar!«

»Prosm, pestite me zguvort: derehtar sluvenskega gledišča sm jest tekat, kedr gespuda Guvedkarja ni duma.«

»A tku; pol pa prdon, de sm vas motu. Kua vas je pa prnesl h men? No, pa prosm, udlužite preh, predn ustrežete mojmo ferbce; če že sukne nočite udlužite, pa udlužite saj klubuk, ke pr men je precej topl in znal b se tku prehladet, ke b pršli spet na lft, de b dubl še kašna faulenca; ke zdej ta bulezen tku regera pu Iblan, de nekol tacga.«

»O, hvala, hvala za prjaznost. Mende na u tku navarn; sej mislem, de um nagl upravo.«

»Uma vidl! Jest že vem, de um iz vam nagl upravo, če ute pa tud vi iz mana tu se pa še na vel!«

»He, he, he, mhm!«

»Astn, kua b rad ud mene? Kar

puvejte brez usakeh ukulstau; prou nč se ni treba šenerat. Jest vam um rad ustregu, če u u moj moč, če že zavle družga ne, pa zatu, ke ste tku mernerleh.«

»Dons zvečer uma igral »Julius Cezarja« u sluvenskmo glediš.«

»Me nazrečensk veseli; ampak u glediše hodet zjale predajat, ni moja navada.«

»Že vem, že; zatu pa na mislem, de b pršli zjale predajat u glediše, ampak de b nam pršli pumagat, ke nucama eneh sedemdeset peršon za ta igra, in če mugoče sameh dumačinu.«

»Bravo; jest sm že zraven! Kulk m ute pa plačal za ta špas?«

»Tu uta že z derehtarjam naredla.«

»Tud prou! Kua um mou pa jest za upraut in kua um guvuru.«

»Prou nč družga, kokr pretepavu se uš ceu večer iz ena lesena sabla, letu ke pa sm pu odre, pa upit uš mogu, kar se u dal.«

»Za božja vola; kua pa u tu za ena igra, če se uma sam raufal pa upil? A na u nubeden nč guvuru?«

»Eh, guvuru u že igrauc Motl za use; ke ta ma dobra glava, pa šik.«

»Kua pa je treba enmo igrauce čika; sej s vnder mende lohka cigara kup; tku slab mende tista Mutuvila vnder na plačaja!«

»Motl s tou mende rečt, ne mutu-vila! Jest na mislem na čik, ampak na

šik, tu je iz drugem besedam rečen, de je za use prpraven.«

»A, prdon! Tu je kej družga! Astn: raufat, letat in pa upit um mogu u glediš. Dobr, že vela! Kdaj pa morem pridet?«

»Ub ene šesteh uš mogu bt že u glediš, de te uma ublekel in tku naprej.«

»Že vela: ub šesteh zvečer! Zdej pa tlela pukuste en štamperl slivučka, de vas na u pu trebuh šipal.«

»Hvala; jest nekol šnopsa na pijem. Če me kerkat kej pu trebuh šiple, pa mal kimlna pujem, pa m prec udleže. Tok zvečer se vidma. Zdej morem pa jt še ene par dumačeh muči nabrat za zvečer, da na u mogu »Sluvenec« spet šimfat. Z Bugam!«

»Z Bugam; pa zdrau ustante na duš in na teles!« — — —

Kdu b s mislu, de je u glediš tku luštn igrat! Ke sm pršou zvečer ub šesteh u glediše, namazal sa me prec iz ena pumada pu ubraz, pa iz iluce sa m naredl krumpast nus, de sm biu bl Rimlane pudobn, kokr je reku edn, ke je mou glih tku staušan ubraz, kokr sa ga men staušal, kar pa jest sevede nism verjeu, ke nism tku naumen, de se um pustu nafarbat, de sa mel Rim-lani iz iluce nusove. No, pa ke sm vedu, de na um zastojn nosu iz iluce nusa, sm pustu, de sa me meštral, kokr

se jim je luštal. Ke sm biu enkat iz usm farbam namazan, zavil sa me u še ena rjuha, u ena roka m dal en srebrn pehar, u ta druga pa ena lesena sabla in sa me purinl skus ena šprajna na oder, ke preke ldem.

»Zdej pa le upi in iz sabla ukul sebe mahi, če gre use u franže,« je še zaupou eden za mana in jest sm začeu udrihat ukul sebe, de je use zbejžal na ta druh stran spet skus ena šprajna iz odra in ke sma se še uzad en cajt lasal med saba in cvelil, nadrevu nas je spet edn nazaj na druga stran in tku sma se ene pu ure pojal pu odre ke pa sm in se mrcvarl iz tistom ta lesenem sablam, de sma bli že usi plau pu život in bulast. Ke se m je pa nazadne le prenaumen zdel u takmo drejne ke pa sm letat, vrgu sm tista sabla in ta srebrn pehar enmo u fris in smo šou, kar iz tistmo nusam iz iluce, dam.

Kokr sm pu tem sojmo ta perum nastop sprevidu, jest nism za igrauca in rad prepestim ta slava tistmu Mutuvil al Motlne, ke ma tku dobra glava, de zajnga še rol ni treba pisat, ampak ja kar pu soje puve, dokler se mu sapa na ustau in pa Danilat, ke ta bart še suflerja ni tekat nč nucu, ke je mrtu na trahah ležu.

Adija tejater!

Boltatu Pepe iz Kudeluaa.

Krasne novosti za velikonočno sezijo v modni trgovini **Peter Sterk**
 po že znano najnižjih cenah dobite :-: Ljubljana, Stari trg št. 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame itd., itd.

Državni zbor.

Dunaj, 11. sušca.

Finančni načrt.

Prvi današnji govornik, bivši trgovinski minister dr. Foß, je obširno in stvarno govoril o državnih financah, ki so jako neugodne. Vlada potrebuje 395 milijonov kron, da pokrije zvezojoči primanjkljaj v državnem proračunu. Večina teh izdatkov je pač bila izdana za armado vsled aneksije Bosne. Pa tudi sicer se razvijajo državne finance neugodno. Potrebščina narasča povprek na leto za 160 milijonov, redni dohodki pa le za 100 milijonov. Dolga ima država že sedaj 10 in pol milijarde in letne obresti iznašajo okroglo 400 milijonov. Stroški pa se bodo še izdatno zvišali, ako se upelje dveletna vojaška služba in socialno zavarovanje in zgradbe razne nove železnice. Še v večji stiski pa so posamezne dežele, katerim je država vzela vse vires dohodkov. Dežele so navezane skoraj izključno le na razne naklade. Država je dolžna, da odkazuje deželam višje letne prispevke, zato se ne moremo čuditi, ako je vlada v največji zadregi. Do 1. aprila mora dobiti pooblastilo za novo posojilo, ali pa bode morala zapreti državne blagajne. Ako vlada hitro ne izpremeni svojega protislovenskega zistema, tudi ne bode mogla rešiti finančnega načrta. (Živahna pohvala.)

Glavni govornik za vladni načrt, krščanski socialc Kemetter, je odločno govoril proti davku od vina in mineralnih vod. Zavračal je finančnega ministra, ki je porogljivo govoril o nedeljskem zborovanju vinogradnikov. Kmetje niso prišli oblegati mesta Dunaj, ampak reševati ga iz rok birokratizma. Glavni protigovornik, socialni demokrat dr. Renner, je zahteval reformo državne uprave in grajal uradništvo, ki preveč sega v narodnostne prepire in tako izgublja zaupanje prebivalstva.

S tem je bilo prvo branje finančnega načrta končano.

Italijanska univerza.

Pričela se je razprava o italijanski pravni fakulteti. Rusinski poslanec Dnistrianskij privoščil Italijanom pravno fakulteto, in sicer v Trstu, češ, vsak narod naj si sam izbere sedež visoke šole. Izjavi pa, da bodo Rusini le s tem pogojem glasovali za italijansko fakulteto, ako jim vlada zagotovi rusinsko univerzo v Lvovu.

Italijanski poslanec dr. Conci kratko izrazi upanje, da zbornica hitro reši to vprašanje, kakor žele in zahtevajo Italijani.

Poslanec Spinčić izjavi, da Jugoslovani glasujejo za italijansko fakulteto, ako jim vlada obenem zagotovi slovensko pravno fakulteto v Ljubljani. Odločno pa se morajo jugoslovanski poslanci upreti italijanski zahtevi, da bi se pravna fakulteta ustanovila v Trstu ali kjerkoli v Primorju. Italijanska fakulteta naj je v Tridentu, Roveredu ali na Dunaju.

Krščanski socialc Schmid prizna Italijanom pravico do fakultete v Trstu, zahteva pa ondi nemški oddelek na mornarski akademiji. Nato predsednik prekine razpravo, ki se bode nadaljevala prihodnji torek.

Velik krik.

Že po končani finančni razpravi se je vsenemški poslanec Malik oglasil za stvarni popravek in očital podpredsedniku Pernerstorferju, da je z medklicem žalil habsburško in hohenzolernsko vladarsko hišo. Ker mu nihče ni odgovarjal, oglasil se je zopet koncem seje. Obsuli so ga od vseh strani socialni demokratje s psovkami, ki vseh ne najdemo v nobenem slovarju. Bil je pravi sodni dan. Toda mali Malik je pogumen mož. Smejal se jim je v obraz in kazal rogovilice. To je seveda še bolj razburilo socialne demokrate. Morda bi ga bili pretepli, ko bi razni poslanci ne mirili.

Pernerstorfer povdarja, da je njegov medklic bila le zasebna izjava, ki je stenografi niso slišali in tudi ne za beležili. Zato pač ni poštenjak isti, ki zasebne izjave vlačijo na dan. Toda Malik kriči dalje, da je bil že ves hripav. Socialni demokrati pa mu kličejo: Denuncijant itd. Seja je bila zaključena ob tridesetih na 8 zvečer.

Poslanec Gostinčar za pravice obrtnikov in delavcev.

Poslanec Gostinčar je v današnji seji obrtnega odseka odločno zahteval, da se obrtno delo po kaznilnicah do skrajnosti omeji. Kaznilnično delo ne sme konkurirati obrti in ne delavstvu. Odločno je grajal, da se dajejo kazni za stavbena dela ne glede na to ali primanjkuje prostih delavcev, ali ne. Kaznjenci naj bi se ne dajali za stavbna dela po nižji plači, kakor je za

proste delavce navadna, sploh pa le takrat, kadar drugih ni moč dobiti. Kaznjenci naj se rabiyo za melioracijska dela, pogozdovanje Krasa in sličnih del. Referent o tem vprašanju, poslanec Fresl, je epredlagal, da se prekine debata in se pusti prednost drugim predmetom. Poslanec Kratochvil pa je predlagal, da se izvoli petčlanski pododsek, ki naj to vprašanje popolno prouči in z konkretnimi predlogi predloži odseku. Kratochvilov predlog je bil soglasno sprejet.

Na vrsto pride načrt zakona o krošnjarstvu. Poročevalec Šturm predlaga, da se ne vrši generalna debata in da se preide takoj v podrobno razpravo. Poslanec Gabel predlaga, da predloži pred pričetkom podrobne razprave svoje poročilo skupno s predlogi. Ker poročevalec to obljubi, se sprejme. Prihodnja seja obrtnega odseka bo v četrtek, dne 17. t. m.

AVSTRO-OGRSKA IN RUSIJA.

Izvolski namerava v dumi poročati o pogajanjih z Avstro-Ogrsko, da nastanejo zopet normalne diplomatske zveze med Avstro-Ogrsko in Rusijo. — Dne 14. t. m. bo razpravljala duma o zunanjem proračunu. Oktobristi in kadeti hočejo ob tej priliki izprožiti tudi balkansko vprašanje in razmere z Avstro-Ogrsko. Buriškevič namerava obsoditi Angliji prijazno politiko in priporočati zbliznanje trozvezi.

AEHRENTHAL ZA PRUSKE POLJAKE.

Maksimilijan Harden poroča v »Zukunft«, da Prusija zato ne izvaja razlastitve poljskih zemljišč, ker je opozoril Aehrenthal nemško vlado, da bi »Poljsko Kolo« nasprotovalo trozvezi ako Prusija izvede razlastitev.

PROTI ODIRANJU JUŽNE ŽELEZNICE.

Poslanec Steinwender je sklical na posvetovanje zastopnike Nižje Avstrije, Štajerske, Koroške, Kranjske, Primorske in Tirolske, da se posvetujejo z ozirom na poročila o nameravani sanaciji južne železnice. Poleg sklicatelja so se udeležili razprave posl. Kuranda, Resel, Guggenberg, Povše in Hoffmann Wellenhof. Sklenilo se je odločno protestirati, če se vozne cene še bolj povišajo, kakor tudi delati na to, da se ohranijo nizki tarifi za posebne industrije in da se investicije ne omeje. Izvolil se je odbor, ki bo v zadevi nastopal.

Dnevne novice.

+ Naša odkrita beseda. Liberalci se pripravljajo na vpitje. »Ogorčeni« so zopet enkrat in to radi svoje cirilometodarije, ker jim kar mirno ne pripoznamo, da so storili »velenarodno« delo, ko so izključili na občnem zboru »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Bohinjski Bistrici iz odbora naše somišljenike in tako dali narodnoobrambni organizaciji, ki bi morala biti nestrankarska, pečat strankarstva. Liberalci so to storili, pozneje niso iskali niti najmanjšega kompromisa za skupno obrambno delo in sedaj vpijejo — na nas. In pozabljivi liberalci ter praznoglave liberalce, si puste mirno metati peska v oči, sikajo na nas, zato ker se jim ne ljubi misliti in osvežiti si spominov... O narodnosti vpijejo ljudje, ki so vrgli bakljo strankarstva v narodnoobrambno organizacijo in s tem storili največje svoje nenarodno delo!

Liberalci so bili tisti »slovenski bratje«, ki so zastopnike večine slovenskega ljudstva vrgli iz »Družbe sv. Cirila in Metoda« in ki so tako pričeli razdiralno delo v »Družbi«. Koliko jim je resno za narodno obrambo, so s tem dejanjem pokazali, zato so le smešni, če se sedaj delajo »ogorčene«. Noben razsoden človek ne bo sedel na njihove fraze, ker ljudstvo dovolj pozna tiste, ki jih govore! Tudi katoliški Čehi bi s svojo »Osrednjo šolsko Matico« ravno tako postopali, kot mi, ako bi se ž njimi postopalo tako žaljivo, kot z nami na občnem zboru »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Bohinjski Bistrici. Kot so pri »Südmarki« in »Schulverein« izvestni elementi provzročili, da snuje katoliška nemška struja svoja narodnoorganizatorična društva in da tudi pri Nemcih ni več tiste »narodne skupnosti«, o kateri se lažejo liberalni vrbici, tako so se tudi pri nas našli ljudje, ki so ustvarili liberalno cirilometodarijo, ker so hoteli strankarstva in ker so mislili, da jim bo ta doslej skupna narodna organizacija torišče, po katerem bodo mogli popravljati razbito ladjo svoje propadle stranke. Taki so bili »plemeniti narodni nameni« ljudi, ki sedaj kriče jeze, ker smo jim povedali resnico o njihovem strankarskem, nenarodnem delu in ker smo jim odkrito povedali, naj tisto

strankarstvo, katero so izkuhali na narodnoobrambnem polju, sami pojedo! Če jim je bilo res kaj za rešitev slovenske dece, iskali bi skupnosti, ne pa razdora! Kričali bodo jutri o rešitvi slovenske dece celo ljudje, ki v Gorici mečejo polena pod noge »Šolskemu domu«, največji postojanki slovenske mladine v Gorici in ki so ga v svoji ljubezni do slovenske mladine na veselje Italijanom hoteli celo uničiti! In če bodo jutri v ljubljanskem »Mestnem domu« kričali, koliko slovenske dece se reši v »Ciril-Metodovih šolah«, bomo imeli mi zavest, da naši somišljeniki s svojimi žrtvami za prosvetno in gospodarsko delo na mejah in med ljudstvom, rešujejo mnogo več slovenskega ljudstva in mu dajo moč proti naskokom sovražnika, dočim je vsa cirilmetodarija jako površno sezidana, ker ni zmožna skrbeti za Slovence in Slovenke, ko zapuščajo njene šole, ko gredo med tujce, kjer postajajo žrtve potujčenja... Kajti slovenski napredni tovarnarji imajo v svojih tovarnah tuje delavce! Iz naših šol po celi Sloveniji jemlje tujci naše pobeljene grobove in le naša ljudska slovenska moč je, ki se sploh more ustavljati temu procesu, ne pa ljubljanski gospodiči radikalci in ljubljanske frajlice dekliskega liceja. Tu bo naša narodna obramba še bolj organizirala našo odporno moč po organizaciji »Narodne obrambe«, »Rafaelove družbe« in »Jugoslovanske strokovne zveze«. Ali se Vam ne zdi, da ta naša narodna obrambna organizacija, ki tvori ljudsko moč, za narodni odpor že sedaj, ko je še-le v začetku, več pomeni, kot mnogi Vaši stotisoč kronic, ki so le kapljice proti nemškemu navalu in kapitalu. Tržaški Slovenci so z raznimi organizacijami skrbeli, da se je v Trstu kolikor mogoče zaježil zgoraj omenjeni proces, to pa je v prvi vrsti zaslug tržaških slovenskih krogov iz tiste dobe, ko je med Slovenci složna Ciril in Metodova družba vrgla svoj pogled na Trst. Če bi se sedaj v znamenju liberalnega razdora pričelo v Trstu s tem delom, Bog ve, kak bi bil uspeh! Jutri bodo na nas kričali ljudje, ki na leto za cirilometodarijo dajo par kronic, sicer pa pri bogato obloženih mizi za narod zdehajo, dočim vodijo naši somišljeniki dan na dan najhujše boje za slovenske pozicije na meji. V tem delu so združene denarne in fizične žrtve, pod katerimi bi cirilmetodariji kmalu omagali, ako bi morali poseči osebno vmes, bi se celo narodno junaško jih ustrašili in bi ne imeli toliko poguma, kolikor ga bodo imeli jutri v »Mestnem domu«, varni priči vseh liberalnih porazov, in po ljubljanskih oštarijah. Liberalna frakarija bo govorila o — narodnem delu, frakarija, ki je to narodno delo od slovenskega preporeda sem pa do znanega 20. septembra povsod vedno le pokvarila. Gospoda, ki bo jutri gromela v »Mestnem domu«, naj bo prepričana, da jo dobro poznamo. Po njej tudi cenimo vrednost njenih besed in psov, ki bodo letele na nas. Toliko kolikor je bilo vredno Svetčeve banketarjenje po I. slovenskem katoliškem shodu, toliko bo tudi jutrišnji »shod«. Seme za nas! O našem sedanjem in bodočem narodnem delu pa bo nepristransko sodila — bodočnost, ki bo tudi ostru sodnica tistih kričav, ki so povzročili razpor na skupščini v Bohinjski Bistrici!

+ Pozdravljeni »narodni bojovníki«! Praviijo, da bo jutri imel eno glavnih besed v »Mestnem Domu« dr. Müller iz Celovca, ki kljub izrečnemu sklepu »Zveze slovenskih odvetnikov« vlaga v Celovcu nemške tožbe. Pozdravljena taka »narodna obramba«! Navzočen bo tudi dr. Oražen, ki bo na zahtevo dajal pojasnila, kako se slovenska posest prodaja tujcem in kako se pri tem zavaruje domače delavce. Kolikor je od svoje kupčije pozabil darovati »Družbi sv. Cirila in Metoda«, bo jutri popravil... Pojasnil bo tudi, zakaj Aurova pivovarna ni več hotela prodajati piva na korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«... O boju za enakopravnost slovenskega jezika na Koroškem bo menda razpravljal tudi dr. Hudelist, »praktischer Arzt und Zahnarzt«, brez slovenskega napisu. — Navzočen bo tudi vodja štajerskih slovenskih »naprednjakov« dr. Kukovec, ki je v štajerskem deželnem zboru demonstrativno samo nemško govoril in čegar »Narodni Dnevnik« je zapisal, da je v štajerskem deželnem zboru govoriti slovenski provokacija. — In še več bo takih!

+ V kakšnem znamenju se je Ciril-Metodova družba poliberalila. Liberalci, ki imajo glede nekaterih reči jako kratek spomin, so zadnje dni po svojih listih pisali, da se liberalci niso družbe zato polastili, da jo usužnjijo v

svoje svobodomiselne namene, marveč le zato, ker »klerikalci niso hoteli v družbi delati«. To grdo laž je treba še pred jutrišnjim shodom temeljito pobiti, da je ne bo kak velenarodnjak jutri ponavljal. Celo leto pred skupščino v Bohinju sta »Omladina«, »Narod« in »Tovariš« pisala, da se mora družba »reformirati« v »posvetnem smislu«, »Omladina« je naravnost rekla, da se mora »laicizirati po francoskem vzoru« in »Tovariš« je avgusta 1907. naravnost zapisal: »Vun šolske sestre iz družbinih šol; nastavljajo naj se samo moške, napredne, prosvetljene, vsakih predhodkov proste učne moči! Tem učiteljem naj se izroče v roke še gospodarska podjetja, društva, hranilnice itd.« — Na skupščini sami pa so upili »Požegnanih oseb nobenih v odbor!«, profesor Majcen je, ko je eden priporočal slogo, upil: »Rimske sloge nečemo!«, slavni narodnjak Rostohar pa je kričal na Grafenauerja, češ, da služi »malopridnim klerikalnim namenom«. Patentirana hinavska »Edinost«, ki se zdaj dere kakor fazanova kokoš v Rostandovem »Chantecleru«, je takrat molčala! »Omladina« je v številki 4. 1. 1907 pisala takole glede družbe: »Odpraviti se morajo nunske internatice, in ker družba sv. Cirila in Metoda v prvi vrsti povdarja vzgojo na narodnem in katoliškem temelju, je času primerna izpremeba pravil nujno potrebna, zakaj to ne gre dalje, da bi se vzgajali potom družbe sv. Cirila in Metoda le dobri habsburgovci in katoličani!« Tako ste takrat pisali in v tem znamenju naskočili družbo! Šol pa zato niste »po francoskem vzoru polaicizirali«, ker to državni zakoni branijo in ker ste izprevideli, da bi se na podlagi verskega paragrafa v družbinih pravilih dal vjeti še marsikateri kalin na liberalno družbino limanico. Česar pa v šolah še niste izvedli, to poizkušajo v podružnicah, francoski duh pa veje danes v vsi družbi, ki ste jo tudi v znamenju francoskega duha dobili v svoje roke! Liberalni cirilmetodisti, roke stran od našega ljudstva!

— Sveta dolžnost vseh liberalcev je, da kolikor mogoče žrtvujejo za svojo cirilmetodarijo. Za to, kar so naredili strankarsko, naj se vsaj denarno žrtvujejo, ker drugih žrtev od njih ni pričakovati!

+ Naši somišljeniki, darujte za našo »Narodno obrambo«! Prihodnji teden izide zopet izkaz naše »Narodne obrambe«. Že sedaj je lep, a želimo, da bi bil še lepši! Somišljeniki in somišljenice, ki doslej še niso darovali, naj se nemudoma z darovi pridružijo naši »Narodni obrambi«, oni, ki so že darovali, naj svoje darove ponove ali naj nabirajo med prijatelji in znanci. Prosimo tudi za mnogo 20 kronskih darov! Vse denarne pošiljkatve naj se do tedaj, da je novo naše narodno obrambno društvo potrjeno, pošiljajo samo na naslov: Slovenska krščansko-socialna zveza (odsek za narodno obrambo) v Ljubljani. — Vsi in vse na pomoč slovenski meji!

+ Pojasnite na jutrišnjem shodu Kotnikovo zadevo! Liberalci so silno kričali, da je pokojni Kotnik v svojih zadnjih (!) trenotkih se spomnil »Slovenčeve« Cirilmetodarije in volil družbi okoli 500.000 K. Sedaj pa govore ljudje po Vrhnikih in tudi že po Ljubljani, da je imel Kotnik pred to zadnjo oporoko napravljeno neko drugo oporoko, v kateri je zapustil »Družbi sv. Cirila in Metoda« mnogo več, govori se celo, da poldrug milijon več. Sedaj pa nastane resno vprašanje, ali je prišla »Slovenčeva« cirilmetodarija do tega, da je ovrgla Kotnikovo prvo oporoko, ali kaj je sicer resnica. Sveta dolž.

**Dobra
poceni
zdrava**

mora biti resnična kava za družino.
To je pa Kathreiner Kneippova
sladna kava, toda le tedaj, kadar
je gospodinja previdna in pri nakupu
izrečno povdarja ime Kathreiner in
vzame le izvirne zavitke s tem imenom
in s sliko župnika Kneippa kot
varstveno znamko.

nost zborovalcev, ki bodo jutri ogorčeni na »Slovenca«, bo to preiskati, morda dobi končno njihovo ogorčenje vendarle drug tok? Mi beležimo le govorice in bi privoščili družbi, da več dobi! Če bi ne bilo pred zadnjo oporo še ene oporo, zakaj v zadnji oporoki Kotnik, o katerem se govori, da je pri podpisu prvo črko K z največjo težavo spravil skupaj, preklicuje vse prejšnje poslednjevoljske odredbe? Zadnja oporoka je bila napravljena ob 11. uri zvečer. Pred smrtjo v času od 8. do 11. ure zvečer so napravili dve notarski kupni pogodbi. V prvi kupni pogodbi je Kotnik prodal vse svoje premoženje — premakljivo in nepremakljivo v vrhnjskem sodnem okraju za 400.000 K. V drugi kupni pogodbi pa je prodal posestvo na Turnu pri Krškem za 200.000 kron. Šele nato je napravil oporo k o. V tej preklicuje vse prejšnje odredbe v tem oziru, določa štirim svojim sestram (zraven tudi Lenarčičeva gospa) po 50.000 K, svojim trem mojmstrom-delo-vojem po 500 K in gospej Kati Flis, notarjevi sorodnici, 2000 K. Izvršitelj oporoke je Lenarčič. Glavni dedič je Ciril Metodova družba. Njej torej pripada cela kupnina (600.000 K) po odbitku volil (600.000 — 203.500) ter tudi vse drugo premoženje, ki ni zapisano v kupnih pogodbah, t. j. terjatve, hranilne knjižice, obligacije, denar! Koliko veljave pa je tu?! To bo vendar vse dobila »Družba sv. Cirila in Metoda«! Kje so knjižice, kje denar, obligacije. Na vse to treba odgovora. Sestre pokojnika so dobile obvestila tako pozno, da ga ni dobila nobena več pri zavesti, večina izmed njih že mrtvega. Govori se, da so imele hranilne knjižice vrednost 600.000 kron. Na vsak način je pa tu treba natančnih pojasnil. Pred kratkim so se bahali vrhnjski liberalci: »Kaj zato, če dvigajo stranke v naši posojilnici, saj je danes Kotnik vložil 100.000 K! To je tudi vrednost za »Družbo sv. Cirila in Metoda«! Pripoveduje se, da so popoldan pred smrtjo prenesli Kotnika v drugo sobo. Take govorice se širijo kljub temu, da niso pustili h Kotniku nikogar blizu, niti najbližnjih sorodnikov ne. Najbolj pametne besede, ki se bodo govorile o »Družbi sv. Cirila in Metoda«, so »Slovenčevce«: »Družba sv. Cirila in Metoda« naj vse javnosti pojasni, ne le tu zabeležene govorice, ampak tudi, kar vrhnjčanje govore. Domača vrhnjska posestva so vredna nad dva milijona kron. Dal je zanje gosp. Lenarčič 400 tisoč kron. Res so dostavili v kupni pogodbi, da znata, da so posestva vredna več nego še enkrat toliko (800.000 K), da bi se tako ognilo zakonu, a posestva niso vredna ne le enkrat več, ampak baje so vredna 5krat več nego kupnina. Kotnik ni znal preceniti svojih posestev, ker radi boleznij v svojih gozdih baje sploh nikdar bil ni! Pogodbe pa se menda lažje ovržejo, nego oporoke. Potem bomo še kaj pisali o — narodni požrtvovalnosti.

— Koliko je liberalna Ciril-Metodova družba storila za Koroško. Liberalni listi se na vse pretege derejo, koliko je liberalna Ciril-Metodova družba storila za Koroško. Koliko je na tem bahanju resničnega, odkriva »Mir« sledeče: Zadnji »Korošec« piše, da bi brez družbe sv. Cirila in Metoda »obmejnih Slovencev morda sploh ne bilo več«. Kako hinavske so te besede! Za Koroško se družba samo prisiljeno briga. Če bi gospoda župnika Franca Treiberja ne bilo, bi tudi ta »edino slovenska obrambna družba«, kakor se sama imenuje, ne imela na Koroškem niti ene šole. Da je v št. Rupertu pri Velikovicu slovenska šola, je v prvi vrsti zasluga neustrašenega narodnjaka Treiberja! Če družba sv. Cirila in Metoda tako rešuje obmejne Slovence, zakaj pa ni hotela prevzeti slovenske šole v št. Jakobu v Rožu, zakaj ne ustanovi take šole kje v beljaški okolici, ki je v največji nevarnosti? »Korošec« in »Cirilmetodarija« lahko farbajo svoje liberalne backe, mi se ne pustimo za nos voditi.

— Goriško katoliško ljudstvo in liberalna cirilmetodarija. Glasilo goriških pristašev S. L. S., »Novi Čas«, tudi ostro obsoja liberalnega duha v Ciril-Metodovi družbi, ki je postala iz vseslovenske organizacije strankarska, liberalna. »Novi Čas« konstatuje dalje, da so vse podružnice na Goriškem centrale liberalizma na deželi in da jim noben katoliški Slovenec ne pripada. Piše: »V Ciril-Metodovi družbi so neomejeni gospodarji liberalci, ki so na občnem zboru v Bohinju vse katoliške somišljenike vrgli iz odbora. Na lanskem občnem zboru na Jesenicah so pa razpor še postrili in družbo popolnoma poliberalili. Liberalci imajo namen potem Ciril-Metodove družbe širiti med ljudstvo liberalni vpliv. Kdor torej podpira to družbo, podpira libera-

na stremeljenja. Ker so liberalci Ciril-Metodovo družbo hoteli sami imeti, naj jo tudi sami imajo in sami podpirajo! — Tako se vsi katoliški Slovenci brez izjeme strinjajo, da s e d a n j o družbo, kakršna je pod liberalnimi vodstvom, nočejo imeti ničesar opraviti.

— Liberalna cirilmetodarija in reševanje koroških Slovencev. Glasilo koroških Slovencev, »Mir«, vzdržuje v popolnem obsegu svojo prvotno vest, da »pošilja vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda na Koroško »Svobodno Misel«, in sicer redno celo kopo, ki se potem raznaša po celotnem okraju od hiše do hiše. Te »Svobodne Misli« so naročene in plačane iz prispevkov, ki jih slovensko ljudstvo daruje v narodne namene. »Mir« piše celo, da družba »uporablja na najbolj ogroženi meji (na Koroškem) denar v agitatorične namene za liberalizem«. Radovedni smo, ali bo »Družba« poslala »Miru« popravek.

— Slovensko deželno gledališče in liberalna cirilmetodarija. Pisarna slovenskega deželnega gledališča objavlja v »Slovenskem Narodu«, da v nedeljo priredi dve predstavi za udeležence na manifestacijskem shodu liberalne cirilmetodarije. Ravnotako dá ravnateljstvo na razpolago deželne gledališke prostore za diletante liberalnega društva za podporo dijakom »Domovina«. Tako strankarsko razpolaga sedanji gledališki ravnatelj z deželnim gledališčem! Čisto samoposobi umevno je, da deželna uprava tega ne more trpeti in da je vsled tega sedanje ravnateljstvo v slovenskem gledališču postalo za vedno nemogoče. Liberalci v deželnem gledališču ne bodo več neomejeno gospodovali in ga poniževali za oder za domače liberalne potrebe!

— Ljubezen liberalcev do slovenske meje. V Ljubljani se je zgodil večeraj tale slučaj. Znan liberalci je hotel v neki družbi »frocijati« našega somišljenika s svojo cirilmetodarijo. Apeliral je na njegovo znano rodoljubje, in rekel mu, naj daruje 1 K za »Ciril-Metodovo družbo«, za »slovensko dečo«. Naš somišljenik mu je odgovoril: Dam, ako Vi tudi daste 1 K za našo »Narodno obrambo«. Liberalci je umolknili, zaprl je rodoljubna usta in narodno darežljiva roka mu je omahnila. Tako se spozna liberalno rodoljubje, ljubezen liberalcev do slovenske meje in — liberalno strankarsko strast!

— Zmagi S. L. S. v Stari Loki. Občinske volitve v Stari Loki so se izvršile prav mirno. Zmagali smo v vseh treh razredih. V tretjem razredu je volilo 163, v drugem 68, v prvem 12 volivcev. Ker ni bilo nasprotnikov, se je vršila volitev skoro soglasno. Izvoljeni so v tretjem razredu: Kalan Anton, Svoljšak Jan., Starman Jan., Kural Jak., Ravnihar, Jož., Čof Jan., Alič Jan., v II. razredu: Trilar Gašper, Hafner Jan., Trilar Matevž, Oman Janez, Langerholc Jurij, Jugovič Valentin, Avguštin Janez, v prvem razredu: Hafner Janez, Brgant Ivan, župnik Meršol Ivan, Ravnihar Jurij, Potočnik Lovro, Starman A. in vitez Franc-Jožefovega reda dekan Fran Kumer. Namestniki: Kalan Janez, Kural Franc, Volčič Janez, Logončič Jernej, Vilfan Matevž, Karlin Gašper, Hribnik Janez, Volčjak Jakob, Jenko Lovro. Vsi pristaši S. L. S. V spomin na zmago so v četrtek pred dekanijo švigale rakete v zrak.

— Prvi vseslovenski zdravniški shod. V sredo, dne 16. marca 1910 vrši se ob 6. uri zvečer v mestni dvorani ljubljanski prvi vseslovenski zdravniški shod. Dnevni red: 1. Volitev predsedstva shodu. 2. Volitev slovenskega narodnega odbora, to je podpredsednika in treh delegatov za vseslovenski zdravniški zbor. 3. »Slovenski zdravniki in zakon o socialnem zavarovanju.« Poroča primarij dr. P. De Franceschi iz Novega mesta. 4. Slučajnosti. Zvečer prijateljski sestanek v hotelu »Union«.

— Dvoboj v Mariboru. Iz Maribora se nam javlja o skrivnostnem dvoboju dne 4. t. m., da je bil civilni duellant dr. Schiller, pravni praktikant, ki je oficirja nevarno zadel. Besedica »trotele« je bila povod krvavi igri.

— Dve hijeni. Časopisje vsega sveta brez izjeme spričo Luegerjeve smrti priznava izvanredno darovitost, delavnost, nesebičnost in značajnost rajnega dunajskega župana. Celó »Neue Freie Presse«, glasilo tistega liberalizma in judovstva, ki ga je Lueger ne samo na Dunaju, marveč vsled zmagovitosti vpliva svojih idej in svoje osebnosti tudi v celi monarhiji strmoglavil in politično pobil do smrti, se uklanja spričo veličastva smrti možu, kateremu ni bilo enakega v Avstriji. Izmed listov cele Evrope sta samo dva, ki se smeta ponasati s tem, da sta v trenutku, ko ves izobraženi svet žaluje za politikom svetovnega pomena in kristalno čistim značajem, na še gorko truplo rajnega plju-

nila in ta dva sta »Alldeutsches Tagblatt« in njegov zvesti tovariš odnekaj — »Slovenski Narod«. Vsenemška cunja je, ko je Lueger ležal v zadnjih izdihih, zapisala: »Dr. Lueger še ni umrl, toda umira in smrt bo tekom noči gotovo nastopila, tista smrt, ki bo končala življenje največjemu in najboljšemu neznačajnemu dunajskemu streberju, uničevalcu toliko poštenih značajev.« Enako kakor ta barabski list pa je tudi »Narod« pisal in v dveh člankih neposredno pred Luegerjevo smrtjo dal duška svoji liberalni podlosti. To je kultura, kakor cvete med čestilci Masarykove brezbožne filozofije. Liberalci pač ne morejo razumeti veličine moža, ki je celo svoje življenje žrtvoval za stvar, za svojo občino, zakaj naši liberalci takih županov in voditeljev naroda niso vajeni... Dr. Lueger si je zmanjšal župansko plačo, ni bil pri nobenih bankah, delal je za ljudstvo in ni časa nikdar uporabljal za svoje spekulacije. In taka stranka, ki se je prva onesnažila na grob od vsega kulturnega človeštva občudovanega in spoštovanega moža, hoče naš narod reševati! Take sirovine naj bi, predno gre do prirejanja manifestacijske shode za reševanje naroda potom šol, šle same v kakšno šolo učiti se olike in najprimtivnejših pojmov kulture!

— K smrti dr. Luegerjevi. Kranjski deželni odbor je poslal nižjeavstrijskemu dež. maršalu knezu Liechtensteinu sožalno pismo k smrti deželnega podmaršala dr. Luegerja.

— Za obmejne Slovence je izročila pisarna dr. Pegana 20 K, ki jih je prepustil gosp. Franc Orehek, uradnik Vzemnega podpornega društva kot odškodnino, ki jo je naložilo sodišče gosp. Karolu Moharju iz Spodnje Šiške.

— Odmevi blatenja g. župana Leopolda Hostnika v šmartnem pri Litiji. Znani so napadi na čast in poštenje g. župana Hostnika ob času mladeniške slavnosti dne 12. septembra 1909 in ob drugih prilikah od strani naših naprednjakov, ki so šli tako daleč, da so izpostavljali grdilne dopise o njem tudi v izložbenem oknu. Prisiljen po razmerah, vložil je župan Hostnik tožbo proti glavnemu voditelju trgovcu Razboršku, v kateri pravi pa je pred poroto propadel s 4 proti 8 glasovom. Cela občina, razen kakih deset in par milostljivih bitij pa je popolnoma prepričana o časti in poštenju g. župana. Zato mu je občinski odbor pri izvanredni seji dne 11. marca izrekel na njegovo izjavo, da je pripravljen odstopiti od županstva, popolno zaupanje ter ga imenoval enoglasno častnim občanom občine Šmartno. Navzočih je bilo 16 odbornikov, izostal je le eden. Ravno tako se je pri isti seji popolno zaupanje izreklo sotrpinoma v napadnih g. Verhajsu, vaškemu načelniku in Fr. Medveščku, članu vaškega zastopa. Tisoči ljudstva so po svojih zastopnikih, ki temeljito poznajo razmere, govorili — svet pa bo vedel sedaj, na čegavi strani je čast in poštenje. Živel naš častni občan in župan Leopold Hostnik!

— Imenovanje. Predsedstvo kranjskega finančnega ravnateljstva je imenovalo provizorične asistente Frana Kadunc, Ivana Verderber, Ant. Majer, Viktorja Damjan, Alberta Primec, Božidara Železnik, Rudolfa Pehaček, Andreja Uderman, Jožefa Levstek, Lorenca Novak, Dominika Dereani, Antona Prudič, Frana Schweiger, Iv. Cerkovnik, Cirila Pezdič, Jožefa Badiuro in Jožefa Kraker za definitivne davčne asistente ad personam v XI. činovnem razredu.

— Državno podporo 700 kron je dovolilo c. kr. poljedelsko ministrstvo za pospeševanje sadjarstva na ljubljanskem barju v letu 1910.

— Semestralni izkazi in izpričevala naših srednjih šol so še vedno tako v nižjih kot v višjih razredih samo nemška. Iz kakih razlogov se delijo nemška izpričevala tudi še sedaj, ko je vendar v nižjih razredih slovensčina izključno učni jezik in se tudi v višjih razredih podučuje od leta do leta več predmetov v slovenskem jeziku, to nam nikakor ne more biti jasno in umevno. Od slovenskih učnih zavodov pričakujemo na vsak način tudi slovenskih spričeval. Če jih imajo Nemci, Čehi, Lahi in drugi narodi naše države v svojem jeziku, zakaj ne bi veljala ista pravica tudi za nas Slovence. Ne bodimo ravno mi glavna tarča nemških puščam. Treba je, da se zopet malo glasneje potrka na vrata naučnega ministrstva, ki so za nas navadno z železnimi zapahi zaprta.

— Žrela na »Ljubljanski cesti«. V Novem mestu mora človek celo na »Ljubljanski cesti« dobro paziti, da se kar na lepem ne pogrezne z eno nogo pol metra globoko ali še nižje dol in da si pri tem ne polomi svojih, v premikanje služečih udov. Posebno je to

opasno, kedar leži na tej glavni cesti ogromno jezero blata in se vsakdo rad umakne na stran k hišam. Tu ob hišah pa pošastno preže na mimoidoče široka žrela, globoke, s kletmi v zvezi stoječe odprtine in marsikdo je že klenil v nje, zlasti še ob večerih, ko luč novomeških svetilk tako jasno razsvetljuje vse ulice in prodira tudi v vse skrite kote in luknje. — Da se vsaj na glavni cesti zasigura varno stopanje, to bi pač že enkrat lahko poskrbeli v to postavljeni faktorji.

— Sokolska telovadba šolskega naraščaja v Postojni je prenehala. C. kr. okrajni šolski svet je zaukazal, da se ta telovadba nikakor ne sme vršiti, razun v podnevnih urah in pod učiteljskim nadzorstvom. Zvedeli smo, da so c. kr. okrajni šolski svet v Postojni vodili sledeči razlogi. Za red pred začetkom telovadbe je bilo tako vrlo preskrbljeno, da so se dečki na telovadnem prostoru lahko pogovarjali o ženskih telovadnih hlačah. Disciplinarna telovadba je bila tako vzorna, da že ni hotel nobeden več otrok poučevati, in sicer po izjavi dveh učiteljev zaradi: nagajivosti in nemirnosti. Da, enega izmed učiteljev so otroci celo insultirali, ko jih je opozoril na dostojno obnašanje v telovadnici. Za versko-nravnost vzgojo se je pa tako skrbelo, da so otroci morali telovaditi celo med tem, ko so poslušali večerno Ave Marija zvonjenje. — Po telovadbi se ni nihče brigal, kam gredo učenci. Mnogi so porabili to priložnost za to, da so se lovili v temi po mestu in eden se je celo do 11. ure ponoči klatil okoli. Take in jednake so bile razmere pri telovadbi sokolskega naraščaja v Postojni, in c. kr. okrajni šolski svet je storil le svojo sveto dolžnost, da je napravil temu konec. Kakor se pa čuje, so nekateri Postojnci na to zelo hudi.

— Katol. slov. izobraževalno društvo v D. M. v Polju priredi v nedeljo, 13. t. m., ob pol 4. uri popoldne v »Društvenem domu« žaloigro v petih dejanjih »Garcia Moreno«.

— Parobrodna družba Istra-Trst bo pričela v soboto z brzovožnjo Pulj-Trst. Odhod brzoparnika iz Pulja je vsak dan ob 5. uri zjutraj, nazaj iz Trsta pa ob 3. uri pop. Prihod v Pulj ob pol 9. uri zvečer. Ustavil se bo parnik samo v Rovinju, Poreču in Piranu. S tem je dana potnikom hitra zveza Pulj-Trst in obratno.

— Iz Tržiča. Predstava, ki jo priredi Katol. izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču se vrši jutri popoldne ob štirih in ne ob sedmih, kakor se je napačno poročalo.

Vič-Glince. Prva lepa slovesnost, ki se bo vršila letoš v tukajšnji župni cerkvi, bo prihodnjo nedeljo, namreč blagoslovljenje novega križevega pota. Že itak krasna cerkev bo s tem mnogo pridobila v notranji lepoti. Vernikom se bodo pa spolnile svete želje, izvrševati najbolj priljubljeno pobožnost sv. Križevega pota. Krasnim slikam zelo primerne in okusne okvirje je izdelal mizarški mojster g. Rojina v Ljubljani. Blagoslovil bo Križev pot preč. p. Placid Fabiani, provincial, v nedeljo ob pol 3. uri popoldne. Ker Ljubljana ni ravno sedaj v prvi spomladi radi zahajajo v okolico, se jim ponuja lepa prilika, ako bo vreme ugodno udeležiti se slovesnosti, ki se nam obeta. Minul nedeljo je v društveni sobi stvarno in podučno predaval o sadjereji član društva g. A. Mehle. Žal, da mu je prijetno vabljivo solnce odtegnilo več poslušalcev. — V ponedeljek zvečer je pa g. Fr. Trseglav ženam in dekletom kaj jasno in temeljito opisal veljavo žene pred Kristusom in po Kristusu. Dokazal je temeljito, kdo je rešil ženo žalostnega, zatiranega in prezirljivega stanja. Krščanstvo jo je povzdignilo do prave človeške veljave. Prav je torej, da se tudi žensktvo ogreva za edino pravo krščansko organizacijo, da delajo žene in dekleta mej svojimi tovarišicami za zdrava, katoliška načela. To so sklenile tudi naše žene in dekleta. V ta namen jih je lepo število pristopilo k društvu. Ustanovil se je ženski odsek. Imena izvoljenih odbornic nam jamčijo, da smemo od odseka pričakovati plodonosnega delovanja. Značilno pri tem je to, da so vse odbornice po večini delavke tobačne tovarne. Dokaz, da je ravno to delavstvo posebno probujeno in vneto za katoliško društveno delovanje.

— Samoumor v Trstu. Gospa Ida Černe, stanujoča v ulici Geppa številka 18, je predsmočno storila konec svojemu življenju s tem, da je izpila močno dozo karbolne kisline. — Vzrok samoumora je baje pripisati nerasteniji, na kateri je gospa trpela.

— Prememba posesti. G. Lampret v Kranju je kupil v Kranju hišo za 28 tisoč kron.

— **Anton Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«** je bila v češkem narodnem gledališču v Brnu prvič dne 1. januarja in potem še večkrat uprizorjena. Opustivši biografska data o skladatelju in poročila o predstavi, prinašamo nekaj novic o delu samem. — »Hlas« piše: »S krajinským slavčkem se je Narodni divadlo priglasiло k slovanski vzajemnosti z delom simpatičnim. Opera je zložena že leta 1872, a uravnana, gladka faktura opere, prosta, zdrava njena spevnost, pretkana pogosto z narodnimi popevki in sveža harmonizacija razodevajo umetnika jedrne glasbene logike, ovladajočega izraznost sredstev s popolno spretnostjo.« — Podobno pišejo »Lidové noviny«, da je bila noviteta z zadovoljstvom sprejeta. Najimennejšemu glasniku »Hudební revue« v Pragi piše referent prof. Rob. Saska iz Brna: Prosimila spevoigra je po svežosti melodike s pogostimi oglasi narodnega slovenskega pevanja, po raznovrstnosti ritmike in po nenavadno bogati harmonični podlagi splošno dopadla. S priprostim, navivnim dejanjem se je občinstvo kmalu sprijaznilo.

— **Deželna gospodinjna šola na Vrhniki** zaključuje 1. letnik svojega obdobja, poln uspešnega dela. Javna skušnja učenk z razstavo ročnih del, kuhinjskih izdelkov, sadnih in zelenjavskih konserv bode dne 18. t. m., ob 9. uri dopoldne.

— **Slovenec umrl v Ameriki.** Iz Jolietta (Illinois) se piše: Umrl je 17. februarja zvečer v bolnišnici sv. Jožefa rojak Franc Hribar, samec, star 49 let, doma iz Koroške vasi Podgradom (ali Podgoro) pri Novem mestu na Dolenjskem, kjer zapušča očeta, enega brata in dve sestri, a v Indianapolisu, Ind., enega stričnika. V Ameriko je prišel spomladi leta 1892 ter živel v tej deželi po raznih krajih, a največ v Jolietu.

Preprečne železniške nesreče. Na Dunaj je dospel iz Dubrovnika profesor Kessler, ki je iznašel pripravo, potom katere se bo onemogočilo vsako trčenje vlakov. Poslanec Biankini je predstavil iznajditelja železniškemu ministru Wrbi, ki je obljubil, da bo dal preizkusiti iznajdbo na državne stroške. Ti bodo znašali 2000 K.

MLADENIČEM!

Prvi zvezek: O hramba vere. Spisal Anton B. Jeglič, škof ljubljanski. 1910. — Pod tem naslovom je pravkar izšla lična knjiga, ki jo bodo naši mladinski voditelji, duhovščina in mladeniči z odkritosrčnim veseljem pozdravili. V poljudni obliki, pa vsestransko in temeljito obravnava o vseh vprašanih ver in Cerkev ter jo brani pred napadi brezvercev, svobodomislecev, liberalcev in socialnih demokratov. Na podlagi te knjige bodo naši društveni in mladinski voditelji lahko prirejali apologetične večere, kar je za naš narajaj silne važnosti, da bo temeljito poučen o verskem temelju naše organizacije! Zato pridno sezite po tej knjigi, mladeniči in prijatelji mladine! — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« in stane 1 krono.

† DR. KAREL LUEGER.

Ni ga avstrijskega lista, pa tudi ne slovenskega, ki bi ne bil objavil ob rajnikovi smrti obširnih člankov o možu, ki je dal ne samo Dunaju, marveč celotni Avstriji drugo, krščanskodemokratsko lice in ki je porazil in pomandral na cesarskem Dunaju prepereli, korumpirani liberalizem. Ampak značilno! Niti najzagrizenejša liberalna glasila brez stranke ne blate rajnikovega spomina, to so prepuštili vsenemški in pa slovenski liberalni svojati. Rajni župan je zdaj na mrtvaškem odru v ljudski dvorani dunajske mestne hiše. Prvi sta pokropili rajnika njegovi sestri. Solnčni žarek je posijal ravno ob 8. uri na dr. Luegerjevo posteljo, na bolnika, ko se je bledel mož v zadnjih zdihljajih bori s smrtjo v sredo, ko je zadnjič utrpnilo srce blagega, velikega rajnika. In solnčni žarek ob zadnjih dr. Luegerjevih zdihljajih je najboljši odgovor tistim črnim gavranom, ki skovikajo, da ko bo dr. Lueger omagal, se razruši tudi njegovo delo. Motijo se črni skovikarji, ker ideje, ki jih je s tako verno razširjal rajnik, ideje krščanske demokratične misli, bodo ostale in privedle še do mnogih zmag tistega krščanskega Dunaja, ki ga je zbral rajnik v mogočno armado proti lažisvobodomiselnim ljudskim izkoriščevalcem.

Dunajsko ljudstvo

je včeraj v velikanskih množicah hite- lo, da se pokloni še zadnjič velikemu županu, da zadnjič vidi njegov prijazni obraz. Svojega Luegerja hoče Dunajčan še enkrat videti. Vedno nove

množice so prihajale in odhajale. Nihče jih ni štel, ker jih nihče šteti ni mogel. Vse je hotelo še videti rajnika. Policija je zaprla dohode k mestni hiši, ampak naval je bil tako velikanski, da je policija nastopila proti njej. Ljudstvo je bilo ogorčeno, a policija ga je razgnalo s silo. Ob 4. uri popoldne je bil dohod v ljudsko dvorano zaprt in se je otvoril obisku danes ob 9. uri dopoldne.

Veliko ugiba časopisje, kdo da postane dr. Luegerjev naslednik. Nasproti tem ugibanjem izjavlja krščanskosocialno časopisje, da so vsa ugibanja zgolj kombinacije.

Priljubljenost dr. Luegerja.

Kako je bil dr. Lueger priljubljen tudi med nižjimi sloji, dokazuje tudi dejstvo, da so na posameznih lopah prodajalcev in prodajalk na sadnem trgu na Dunaju pritrjene črne zastavice.

Zakaj je bil dr. Lueger neoženjen?

Dr. Lueger je obljubil svoji rajni materi, da se svojima sestrama na ljubo ne bo nikdar oženil ter da bo vedno za nje skrbel.

Kupujte le vžigalice: »U korist obmejnim Slovincem.«

Štajerske novice.

Š Občni zbor S. K. Z. Za občni zbor »Kmečke Zveze«, ki se vrši na velikončni ponedeljek dne 29. aprila v Mariboru, vlada med našimi pristaši veliko zanimanje, ker bo na tem obnem zboru govoril voditelj Vseslovenske Ljudske Stranke dr. Ivan Susteršič. Naši pristaši se že sedaj pridno oglašajo na shod. Opozarjamo vse naše zaupnike, da pridno agitirajo med somišljeniki za veliko udeležbo.

Š Maša zadušnica po dr. Luegerju. V ponedeljek 14. marca, na dan pogreba dr. Luegerja bode premisljivi gosp. knezoškof Mihael Napotnik v stolni cerkvi ob 10. uri dopoldne daroval mašo zadušnico za rajnega dr. Luegerja ter opravil molitve ob mrtvaškem odru.

Š Stavba »šentiljskega doma« se bode v ponedeljek dne 14. marca zopet začela nadaljevati. Mi upamo, da bo stavba do junija gotova. Otvoritev bo najbrže sredi poletja, v dijaških počitnicah. — Ker še mnogo manjka pri domu, še opetovano milo prosimo nadaljnih darov. Dosedaj smo prejeli 12.500 kron, a stavba bo z vsemi pritlikinami stala okoli 30.000 kron. Rešimo Šent Ilj!

Š Vsenemški shod v Mariboru. Dne 12. marca ob 8. uri zvečer sklicujejo razna mariborska nemška društva velik političen shod v nemški kazini. Govorili bodo na shodu dr. Ursin (bolje Unsinn), predsednik vsenemškega društva z Dunaja, slaboznani kričaski poslanec in največji Nemec Malik ter neki meščanski učitelj Uto pl. Melzer. Na shodu se bo govorilo samo »o velikem zatiranju in zapostavljanju nemštva v Avstriji«. — Prepričani bodimo, da bodo ti trije tevtoni mariborsko nemštvo pogina rešili.

Š Nemškutarstvo na davkarji v Mariboru. Pred kratkim so izginili pri glavni davkarji, posebno pri oddelku za plačevanje zemljiškega davka vsi slovenski napisi v uradu. Kaj to tudi pomeni zatiranje nemštva?

PRI PADCU SE JE NABODEL NA NOŽ.

Na nož se je nabodel pri padcu 7-letni sin posestnika Antona Rakarja 9. t. m. v Št. Lovrencu, občina Velika Loka. Z nožem v roki je teklo po tri metre visokem zidu, ki stoji pred hišo. Pri tem se je izpodtaknil, padel raz zidu ter si zabodel nož v vrat. Imel je še toliko moči, da je potegnil nož iz rane in ga dal prihiteli sestrki, ki ga je odpeljala v hišo. Doma se je zgrudil na tla in bil v desetih minutah mrtev. Zalost starišev je tem večja, ker je bil deček edini sin in eden najboljših učencev v šoli.

Telefonska in brzjavna poročila.

ŠENČURSKA LIBERALNA TRDNJAVA PADLA.

Kranj, 12. marca. Šenčurska liberalna trdnjava je pri občinskih volitvah padla v vseh treh razredih. To je najprimernejši odgovor »Gorenjcu« in jutrišnji liberalni cirilometodariji.

ŠKANDALI NA CELOVŠKEM KOLODVORU SE NADALJUJEJO!

Celovec, 12. marca. Ko se je 10. t. m. g. Schöff, revizor »Zadružne Zveze«, hotel odpeljati iz Celovca v Podljudbelj in pri blagajni na c. kr. kolodvoru v Celovcu zahteval v slovenščini vožni

listek v Podgoro, ga mu uradnica ni hotela izročiti, izjavila, da te postaje ne pozna in mu velela, naj govori nemško. Nato je g. Schöff šel k nadzorniku, da se pritoži, ta mu je dejal: »Für solche Hetzereien gebe ich kein Beschwerdebuch!« Končno, po več kot 20 minutnem prerekanju, je nek višji uradnik šel k blagajničarki sam po listek do »Unterbergen«, da se je mogel gosp. Schöff odpeljati. Značilno je, da je ves čas stal poleg g. Schöffa — policist, da bi ga takoj aretiraj, če bi »provociral«. Značilno je dalje tudi to, da postaje-načelnika nikjer ni bilo in da je portir g. Schöffu po slovensko rekel: »Jaz ne zastopim nič slovensko!« — »Hier wird nur deutsch gesprochen!« — Prosimo slovenske poslance, da ta slučaj sporoče ekscelenci Wrbi, ki je trdil, da se mora tudi uradništvo v Celovcu ozirati na jezikovne razmere in beljaškemu ravnateljstvu naročil, da ima uradništvo poučiti, da mora vožne listke tudi na slovensko zahtevo izročiti! Pošteno zaropotajte v parlamentu, ker nesramnost c. kr. uradnikov je brezmejna!

VELIKI VODOVODI ZA KRAS IN SUHO KRAJINO DOVOLJENI!

Dunaj, 12. marca. V poljedelskem ministrstvu se je vršila interministerielna konferenca, ki je sklepala o stališču države proti velikim vodovnim projektom kranjskega deželnega odbora, ki namerava s tremi centralnimi vododobavnimi napravami preskrbeti z vodo notranjski Kras, Suho Krajino in prizadete kraje ribniške in kočevske doline. Deželni odbor je poslal vladi tri generalne projekte, izdelane od deželnega stavbenega urada. Konference se je udeležilo 26 zastopnikov raznih ministrstev. Vlada je odobrila vse tri projekte in pritrčila državnemu prispevku 50 odstotkov k stroškom naprave. Državni prispevek za te v velikem zasnovane vododobavne naprave bo znašal čez dva milijona kron. Do 30.000 ljudi v krajih, ki najhujše trpe vsled pomanjkanja vode, bo preskrbljenih z zdravim pitno vodo. Mnogoletnim, doslej brezuspešnim prošnjam bednega prebivalstva bo po neutrudnem delu naših poslancev vendar ustroženo. Kras in Suha Krajina ne bosta več žeje trpela, ko se ti veliki projekti izvrše.

OB DR. LUEGERJEVEM MRTVAŠKEM ODRU.

Dunaj, 12. marca. Danes popoldne je nemški poslanik v imenu nemškega cesarja položil prekrasen venec na dr. Luegerjevo krsto. Naval ljudstva k mrtvaškemu odru v ljudsko dvorano magistrata je danes še večji, kot je bil včeraj. Tisoči in tisoči ljudstva so oblegali magistrat in bližnje ulice že od 6. ure zjutraj. Bilo je mnogo hrupnih prizorov. Tisti, ki tega navala ne vidi, si težko predstavljajo, kako je ogromen. Od ljudskega vrta do magistrata je nagromadeno množica glava pri glavi, broječa tisoče in tisoče, stoječa skupaj, da nihče skozi ne more.

NOVI NAČELNIK NEMŠKE KRŠČANSKO-SOCIJALNE STRANKE.

Dunaj, 12. marca. Novi načelnik nemške krščansko-socialne stranke bo izvoljen prihodnji tork. Brez dvoma bo novi načelnik princ Liechtenstein.

AVTOMOBIL ZAVOZIL V VOZ ELEKTRIČNE ŽELEZNICE.

Dunaj, 12. marca. Včeraj zvečer ob pol 7. uri se je hotel avtomobil ognjegascv izogniti 11letnemu Otonu Müllerju, sinu nekega vojaškega uradnika v vojnem ministrstvu. Pri tem pa je zadel v voz električne železnice. Kljub temu je podrl dečka, ki je obležal mrtev na mestu. Avtomobil se je popolnoma razbil.

HOFRICHTERJEVA AFERA.

Praga, 12. marca. V Hofrichterjevi zadevi se zadnji čas poročalo, da je Hofrichter pošiljal iz zapora domačim pisma. Na enem izmed teh pisem je tudi stalo: »W. A. in F. ni treba, da bi kaj izpovedal.« Te besede so se tolmačile, kot da bi bil Hofrichterjev stric, lekarnar Viljem Appel v Freudenthalu, v zvezi s Hofrichterjevo afero. »Bohemia« pa priobčuje sedaj dopis omenjenega lekarnarja, v katerem stoji: »K najnovejšim razširjenim vestem moram v prvi vrsti pripomniti, da nimam že več let nobenega ciankali, ker ga ne rabim in sem zadnje pokvarjene ostanke že pred več leti uničil. Zadnjič sem prodal ciankali 12. julija 1905, v času, ko je bil Hofrichter še v vojni šoli. Tudi ni res, da bi pošiljal nadporočniku kake stvari. Ravnotako so tudi druge obtežujoče stvari, ki so baje v Hofrichterjevem pismu, sad domišljije.«

KHUVEN HEDERVARY NA DUNAJU.

Budimpešta, 12. marca. Ministrski predsednik Khuen Hedervary bo v po-

nedeljek sprejet od cesarja v avdienci ter bo predložil cesarju sklep ogrskega ministrskega sveta o sklicanju ogrskega drž. zbora 21. t. m. in o razpustitvi zbornice. Khuen Hedervary bo kandidiral v Budimpešti v notranjem mestu.

POTOVANJE KRALJA PETRA.

Belgrad, 12. marca. »Politika« prinaša vest, da bo izdal kralj Peter pred svojim odhodom v Peterburg razglas na narod, v katerem se javlja, da za časa njegove odsotnosti preidejo vsa vladarska prava na kraljeviča Aleksandra.

BOLGARSKI KRALJ IN SRBSKI KRALJ V CARIGRADU.

Carigrad, 12. marca. Povodom navzočnosti bolgarskega in srbskega kralja v Carigradu se bodo vršile vaje 1. turškega vojnega zbora.

POTRES V SAN FRANCISCO.

San Francisco, 12. marca. Včeraj so tu čutili močan valovit potres.

MESTO V OGNJU.

Šopronj, 12. marca. V mestu Betyeny je zgorelo 24 hiš.

BITKA NA CORSICI.

Ajaccio, 12. marca. 10.000 ljudi je včeraj tu demonstriralo proti vojakom. Ljudje so kričali: »Zivela Corsica. Proč z vojaškim poveljnikom!« Razbili so okna na vojašnici in streljali iz revolverjev. Vojaki so odgovorili s strelji. Razvila se je pravcata bitka. Ranjenih je več vojakov, orožnikov in meščanov.

Ljubljanske novice.

Ij Važno predavanje o glasbi. Prihodnji tork točno ob pol 8. uri zvečer predava v S. K. S. Z. g. Anton Svetek o moderni glasbi pri nas in drugod. Predavanje bo posebno zanimivo za one, ki ljubijo glasbo in petje, zato pozivamo vse pevke in pevce naših zborov, da se udeležijo tega predavanja!

Ij Shodi »Slovenskega katoliškega delavskega društva«. Dr. Pegan je minulo nedeljo govoril na shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« in sicer o dr. Luegerju. Jutri, dne 13. t. m., ob 10. dopoldne govori na shodu »Slovenskega katoliškega delavskega društva« poslanec dr. Zajec o predmetu: »Darek na zrak«.

Ij Apologetični govori v stolnici. Sinoči je govoril P. Fröhlich o poglavitnih znakih Kristusove cerkve. Dokazal je jasno in določno, da niti protestantovska, niti razkolna cerkev ni prava cerkev Kristusova, ampak edino le naša, katoliška cerkev, ker samo ona, nobena druga, nosi znamenja prave Kristusove cerkve, ker le ona je v resnici edina, sveta, katoliška (vesoljna) in apostolska. — Za nocoj je določena veljavna tvarina: Cerkev je nezmotljiva. — Jutri zvečer je zadnji govor; govornik si je izbral za svoj sklepni govor predmet: Cerkev pot k zveličanju.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« ima jutri ob 11. uri (ne ob pol 11. uri) vajo v dvorani S. K. S. Z.

Ij Sestanek ljubljanskih delavk sklicuje v ponedeljek, dne 14. t. m., ob 6. uri zvečer v prostore S. K. S. Z., »Union«, pritličje na levo, vhod iz Frančiškanskih ulic. Na sestanku se bo šlo za važne zadeve, ki se tičejo delavk in sploh vseh žensk, ki si samostojno služijo kruh. Poročala bosta urednica Ivanka Klemenčičeva in deželni poslanec dr. Ivan Zajec.

Ij Za tajnika »Matice Slovenske« je bil v včerajšnji seji odbora »Slovenske Matice« imenovan pisatelj gospod Milan Pugelj.

Ij Skušnjo za stavbinskega mojstra je napravil g. Ervin Luke.

Ij Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes v soboto se poje devetitič in zadnjič v sezoni velepriljubljena Jarnova opereta »Logarjeva Krista« in sicer za par-abonente. — Jutri v nedeljo popoldne ob 3. uri se ponove kot ljudska igra pri znižanih cenah in izven abonementa Walther & Steinovi »Gospodje sinovi«, ki so dosegli pri premijeri najboljši uspeh, zvečer pa se uprizori enajstič in zadnjič izven abonementa (za lože ne par) Fallova »Dolarska princesa«. — Še pred prazniki se uprizorita Offenbachovi opereti »Zaroka pri svetilki« in »Soprog pred durmi« v dobrodelne namene; pri obeh operetah sodelujejo samo domače pevke ter gg. Iličič in Bohuslav.

Ij Lep red v slovenskem gledališču. — Arhiv »Dramatičnega društva« se rabi za — revizitel za slovensko gledališče bi bilo bolje, da skrbi za nekoliko večji red v gledališču, kot pa skoro pri vsaki priliki skrbeti za to, kako bi se strankarsko pobarvalo. Cenimo zasluge »Dramatičnega društva« za

razvoj slovenskega gledališča, a oni go-spodje, ki sedaj vodijo slovensko gle-dališče, teh menda prav ali resno ne umevajo. »Dramatično društvo« ima lepo zgodovino, njegov arhiv bi moral biti tembolj skrbno shranjen, ker je vsak spis zanimiva priča razvoja slo-venskega gledališča. Arhiv »Dramatič-nega društva« pa stoji baže med rekvizi-ti gledališča in nedavno je sedanja uprava v neki opereti dala **velezanimi-ve zgodovinske zapisnike se!** »Drama-tičnega društva« izza prvih let njego-vega delovanja gledališkemu zboru za rekvizite in so sedaj ti važni spisi raz-trošeni po celi Ljubljani, in to samo vsled izredne skrbi sedanje uprave. Menda k temu ni treba nobenih opazk, ker to dejstvo samo dovolj kriči, da je treba v slovenskem gledališču temelji-tih — izpremembi!

Ij **Musica sacra**. Jutri, tiho nedeljo, se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo v stolnici sledeče: Missa in Dominicus Adventus et Quadragesimae (Koral), graduale »Eripe me, Domine«, zlo. A. Foerster, ofertorij »Confitebor«, zl. dr. Fr. X. Witt.

Ij **Tatovi na Golovcu**. Poročali smo že, da se je našlo v osamljeni hiši na Golovcu mnogo sumljivega orodja, ne daleč stran pa prazen cerkven nabiral-nik, za katerega se pa še ne ve, odkod da je. Vse to orodje je bilo vlomilsko. Policija je takoj po najdbi ukrenila vse potrebno. Tisto noč, ko je nočni čuvaj na Golovcu streljal za dvema ubežni-koma, je policija zasedla hrib in pre-iskala tudi hišico, v kateri se je našlo vlomilsko orodje. In ni bilo zastonj. Dospelši tja so začuli v listju neko smrčanje. Ker v hišici nihče ne stanuje, so si takoj predstavljali, da imajo opravi-ti s kakim potepuhom. In res, zbudili so tam spečega moža in ga naglo obklo-tili. Spoznali so v njem silno nevarne-ga, že mnogokrat predkaznovanega ta-ta Ivana Brunška, rojenega leta 1862 v Dragovšaku, pristojnega v Trebeljevo v litjskem okraju. Pri aretaciji se je tudi pri tem dobilo več vlomilnega orodja in ponarejenih ključev od hiš-nih vrat i. dr. Brunška so takoj pazno spravili pod ključ in ga drugi dan od-dali sodišču. Kje je vse deloval, se bode šele dognalo. Tako je bil očiščen Golo-vec in v varnosti vlomilsko orodje, ka-terega bi Brunšek zelo nujno potrebo-val. Sedaj pa preidemo v tivolske goz-de. Sprehajalci »Večne poti« so gotovo že večkrat opazili sumljive osebe, ki jim niso nič kaj ugajale. Da se pa do-žene, kdo so te »osebe«, je policija sto-pila v zvezo z orožništvom in napravila včeraj po tivolskih gozdih, ki spadajo v mestno okoliš, pogon. Tudi ta trud se je izplačal varnostnim oblastim. Tu-di tam so zasačili v podrožniškem goz-du gnezdo tatov. Prijeli so nekega var-nostnim oblastim znanega malopridne-ža Ivana Wolgemuta, ki je minolega meseca ušel iz zaporov okrajnega so-dišča v Postojni. Wolgemut je imel pri sebi tudi tovarišico, s katero si je pre-ganjal dolgčas. Hermandida je prema-gala amorja in tako sedaj samevata vsak v svoji celici. Wolgemut in nje-gova tovarišica, neka policiji splošno znana izpridenka Ana Kličekova, ro-jena 1894 v Dugemselu, katero je so-dišče nacijonovalo za prisilno delavni-co, kamor se bode v kratkem preselila. Pavlič, Brunšek, Wolgemut, to so bili dnevni kriminalni junaki in manjka dosedaj le še enega znanca, Pogačarja. Upajmo, da se tudi ta ne izogne svoje-časne usode.

Ij **Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani** vabi k občenemu zboru, ki bode v nedeljo dne 13. marca 1910, ob 2. uri popoldne v steklenem salonu hotela »Ilirija«.

Ij **Našel se je daljnogled** v »Uni-onu« pri koncertu. Kdor ga je zgubil, ga dobi pri gosp. Fani Zemljan, Križev-niška ulica 10.

AMERIKA PROTI JAPONSKI.

»New York World« objavlja daljši brzojav nekega poslanika iz Washing-tona, ki trdi, da ima svetovni mir Ame-rika v rokah. Poročilo naglašja, da je splošen svetoven političen položaj jako napet. Pomotno je mnenje finančnih krogov, da se Japonska zaradi denar-nih težav ne bi upala pričeti vojske in pa, da je omejeno japonsko akcijsko ozemlje. Pet vašingtonskih poslanikov je obvestilo brzojavno svoje vlade, da so napete razmere med Japonsko in Ameriko. Po vohunih je dobila ameri-ška vlada japonske vojne načrte, iz ka-terih objavlja »World« sledeči načrt: »V slučaju vojske štiti polovica japon-skega brodogoja japonsko obrežje, dru-ga polovica bi pa tvorila dolgo fronto od južne Japonske do Filipinskih oto-kov, da se tako Tiho morje popolnoma zapre Američanom. V Ameriko Japon-ska ne namerava poslati kake armade, marveč hoče le zlomiti ameriško pre-moč na Daljnem Vzhodu.«

Glavobol, omotica, pritisk krvi in ti-ščanje v prsih so pojavi, katere najčešče povzročajo prebavne težkoče. Naravna **Franco Jožef-ova** grenčica odstranjuje hitro in brez bolečin počasnost prebav-nih organov in provzroči s tem izdaten odvod valovanja. »Franco Jožef-ova« grenčica ne izgubi tudi pri daljši vpo-rabi svojega točnega, vedno osvežujočega vpliva in ne povzroča nikakih nadležnih postranskih pojavov. Dnevna količina: 1/2 kozarca na tešče. 2

Hrvaška deželna vlada v Zagrebu dovoljuje podrejenim uradom, da se sme pri javnih zgradbah na Hrvaškem in v Slavoniji rabiti izdelani cement tvornice »Croatia« v Zagrebu.

Jako lahko se „Cirine“ rabi za parkete! 15. 2. 1903. Gospa Käthe Zipperer, soproga carinskega nadzornika. Asch na Češkem.

Tudi stanovanjske sobe, ki se mnogo hodi po njih, je treba samo enkrat na leto nanovo prevleči. Doraba je neskončno lahka. Dobi se povsod. — Cela steklenica K 3, pol steklenice K 1'70. Samoizdelovalec **I. Lorenz & Co., Eger** 558

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravi motenja v telesnih funk-cijah, katere je povzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

MATTONI
GIESSHÜBLER
alkalične kisle

To kislice zdravniki posebno priporočajo za po-polno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za **predzdravljenje** za toplice Karlovi vari, (VI.) Marijino in Franciškeve kopeli. 38 19

Izvirlek: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. pastaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih *Prospekti sastonj in franko.*

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zalega pri Mihael Kastner-ju, Peter Laseniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 114 52—49

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Puščavina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	739'5	6'1	sl. jzab.	jasno	
12	7. zjut.	739'8	6'1		del. jasno	0'0
	2. pop.	739'9	11'0	sr. jzab.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 6'0°, norm. 2'8°.

Zadnji dan
The Royal Bio
707 **HOTEL UNION.** 1—1
Jutri, v nedeljo pop. ob 3. 5. in 8. uri zvečer
3 velike poslovilne predstave
s popolnoma novim, velikim in krasnim sporedom.

Seme pravega kašelskega zelja prodaja Ig. Mrcina v Zg. Kašlju pri D. M. v Polju po 20 gr. K 1'10 poštne prosto. Za pristnost in kaljivost se jamči. Pošilja se z obratno pošto, proti gotovini ali povzetju. — Zahvale veliko kmetovalcev so na razpolago iz vseh krajev Slovenije. 487 1

Iz proste roke prodam

ново hišo

s 3 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, pralnico in vrtom na dobro zračnem prostoru. Naslov se poizve v upravi »Slovenca«. 458 6—1

Zvezda
s krilom
MAGGI-jeva kocka
à 5 h
za hitro pripravo
goveje juhe 684
je priznано
najboljša!

Δ najem se da s 1. aprilom splošno znana

... Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah ...

Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko poslopje. — Hiša je v neposredni bližini tovarne in promet jako velik. Pogoji so ugodni. — Ponudniki naj se izvolijo obrniti na **Gössovo pivovarno v Gössu** ali na njeno založništvo na Jesenicah. 702 5—1

Razpis cerkvene zgradbe.

699 3—1

Za zidanje župne cerkve v Radečah pri Zidanem mostu se bodo oddajala potem **ponudbene obravnave** nastopna dela oziroma dobave:

- zidarska dela, proračunjena na K 20.110'65 brez materijala,
- tesarska „ „ „ „ „ 1.578'68 „ „
- železobetonska dela za pavšalno vsoto 11.000'—
- krovska in kleparska dela proračunjena na „ 6.046'70
- kamnoseška in podobarska dela proračunjena na „ 2.016'—
- stukadurska „ „ „ „ 578'—
- mizarska „ „ „ „ 1.750'40
- ključavničarska „ „ „ „ 1.748'—
- steklarska „ „ „ „ 1.037'50
- tlak iz hrastovih desčic „ „ „ „ 836'—
- slikarska „ „ „ „ 960'—

Dražbeni in stavbeni pogoji, stroškovnik in načrti so na vpogled pri **župnem uradu v Radečah** ob navadnih uradnih urah.

Pismene ponudbe, ki jim je priložiti 5% vadij, se lahko glase na vsa ali le na posamezna dela in dobave. Vložiti se morajo **najkasneje do 30. marca** letos pri podpi-sanem stavbenem odboru ter morajo ponudniki v njih izrecno izjaviti, da so jim znani vsi pogoji, stroškovnik in načrti in da se jim brezpogojno podvržejo.

V Radečah pri Zidanem mostu, dne 12. marca 1910.

Cerkveno stavbeni odbor.

Elektroradiograf **IDEAL**
Hotel „pri Mallču“,
zraven glavne pošte
Spored od sobote 12. do torka 15. marca 1910.
1. Jezero štirih Kantonov (po naravi). — 2. Enonogi (variete projekcija). — 3. Tipi in navade Arabcev (zanimivo po naravi). — 4. Tragiška drama na morju (drama). — 5. Pick Poek se ne boji ovir (komično). Dodatek k zadnji predstavi ob 8. uri zvečer.
6. Roparjevo srce (drama). — 7. Gaorochiev dan (komično). — 8. Šolski učitelj (drama). — 9. Tri neveste za enega ženina (komično)
Vsak dan zadnja predstava ob 8. uri zvečer trajajoča 2 uri.

: Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočano **„KŮČ“**
črno dalmatinsko vino
najbolje sredstvo.
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 12. marca.

Pšenica za april 1910	13'28
Pšenica za maj 1910	13'22
Pšenica za okt. 1910	10'96
Rž za april 1910	8'31
Oves za april 1910	7'26
Koruzza za maj 1910	6'18

zdržno.

Modna in športna trgovina
Pavel Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte

Priporoča izgotovljene bluže, spodnja krila in vse moderne nakitne predmete po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih cenah

Ogromna izbira damskih in otroških slamnikov in čepic

V oddelku za gospode:

**vedno samo najnovejši klobuki, čepice, te-
loucniki, srajce, kravate, palice, dežniki,
rokavice in vsi modni predmeti. Za šport:
vse potrebščine za turiste, kolesarje, lovce,
— tennisa, „Orle“ in „Sokole“ —**

**Narodne zastave,
znaki, tra-
kovi, i. t. d.**

2 krojaška pomočnika
za stalno delo in enega vajenca
ki ima veselje do te obrti, sprejme takoj kraj. mojster L. Škof, Javorik št. 59
Gorenj. 690

Kontorist

absolvent praške trgovske akademije, več slovenščine, hrvaščine, nemščine in deloma češčine, išče s 1. aprilom primerne službe. Oglasila na upravo tega lista. 693

Hiša naprodaj
v Zg. Šiški, št. 97.
Več pove
g. Babnik
Zgornja Šiška, št. 32. 632

Najboljše Klavirje in harmonije

iz prvovrstnih tu in inozemskih tvornic izposoja in prodaja najceneje tudi na delna plačila brez dajta edino le narod. tvrdka
Alfonz Breznik
učitelj Glasb. Matice, in zapriseženi strokovnjak

dežel. sodišča
v Ljubljani
Gradišče št. 11

Prevzema vsako-
vrstna popravila
in uplaševanja
najceneje.

Velika najrazno-
vrstnejša izbira.
Ugodna zamenjava.
10 letno jamstvo 3668

Geniki s koledarjem za-
stoj in poštnine prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva z znamko
„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne
in natančne, dobe se pri
Fr. Cudnu
urarju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zastopnik švi-
car. k. tov. „Union“ v
Bielu in Genovi.

700 **Uhani, prstani, briljanti.** (1)
Svetovnoznano najfinije blago po najnižjih cenah.

Kuharsko knjigo zastoj

675 **dobi vsak po pošti pri Prvi hranj.**
tovarni testenin v Ilir. Bistrici.

512

Sukneno in moderno blago
za moške obleke
v največji izbiri priporoča
po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj tvrdke čez 40 let!

Naprodaj je enonadstropno šolsko poslopje

zelo pripravno za trgovino, stoji sredi vasi pri deželni cesti in blizu farne cerkve.

Več pove
Občinski urad Sv. Jakob v Rožu
na Koroškem. 31

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostini po 50-80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavcu**, pošta in po-
staja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka
železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter
in se ga more naročiti tudi samo 50 litrov. 667 100-1

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraskega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.
Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.
Z veselo spoštovanjem 710 (20-1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica št. 26.

V najem odda

c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji erarično, na cerkvenem trgu v Idriji stoječo

gostilno „pri črnem orlu“

z zraven spadajočimi prostori, zemljišči in vsem inventarjem, enako tudi letovišče „na zemlji“ za dobo 6 let

počenši s 1. oktobrom 1910.

Zaradi najemnih pogojev se lahko poizve pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu, na željo pa se pogoji tudi pismeno naznanijo.

Tisti ki se za ta najem zanimajo, naj svoje pismene z 1 K kolekovane ponudbe vložijo

do 31. sušca 1910

pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu, v katerih naj se svota ponudene letne najemščine natančno označi in izjavi, da so pogoji ponudniku popolnoma znani in da se ponudnik istim popolnoma podvrže.

Osebná predstava se želi, znanje obeh deželnih jezikov je potrebno. 701

C. kr. rudniško ravnateljstvo

v Idriji, dne 10. sušca 1910.

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portorose, Istra

se priporoča p. n. gostilničarjem, zasebnikom in zadrugam, da se obrnejo v slučaju potrebe do istega. Razpolaga z več kot 1000 hl pristnega pridelka svojih članov, najboljše kakovosti in to: bela, svetlo in temno rudeča vina. Na zahtevo se pošlje vzorce. Pogoji: Kupec pošlje lastno posodo franko na železniško postajo Portorose. Cena: Franko postavljeno na žel. postajo Portorose 26 do 30 K za svetlo ali temnorudeča, 28 do 32 K za bela vina. Denar je vposlati naprej, sicer se vino pošlje po povzetju. Kdor naroči, ostane naš stalen odjemalec.

279 Načelstvo.

Iščejo se 705 2-1

močni delavci za stalno delo proti dobri plači. Tovarna v Litiji. STROJNIK

z dvema izpitoma, strojni ključar, monter v večji papirnici, ki je oženjen, zanesljiv in izobražen želi premeniti sedanjo službo. Ponudbe pod naslovom „strojnik“ kr. og. papirnica na Reki. 692 2-1

Razpisujejo se:

1. zidarska dela za razširjenje pokopališča in za zgradbo mrtvašnice v Šent Vidu nad Ljubljano. Zidu bo okroglo 220 m³. Potrebni stavbeni material preskrbi stavbeni odbor.
2. Kleparska dela približno 120 m² strehe iz železne pločevine. 691 1-1

Ponudbe se sprejemajo do 20. marca 1910.

Načrti in pogoji so na vpogled v občinski pisarni.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 10. marca 1910.

Stavbeni odbor.

Prvo slovensko podjetje za naprave električnih central

Izvršuje električne naprave z vodno silo, na par, z bencin-motorji s surovim oljem.

Vsakovrstne transmisije za mline, žage itd.

Poprave bencin-motorjev, avtomobilov, elektro-motorjev, dinamo in parnih strojev: poprave v tiskarnah in pivovarnah.

Naprava transporterjev za opekarne po najnovšem sistemu, kakor tudi aparati za rezanje strešne opeke in opeke za zid — patent Marzola.

Izvršuje vsa strojna in mehanična dela točno, solidno in po nizki ceni. Načrti in proračune na zahtevanje. 703 6-1

D. FAKIN strojno ključavničarstvo in podjetje za elekt. naprave

Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. - Telefon št. 73.

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. —
Olej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19
Olej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvor-
nica drož priporoča svoje
izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven ro-
tovža.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in
delikatesami. Sv. Petra cesta
št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg
št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe,
Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“
Ljubljana, Sodna nlica 6, nasproti justične palače!

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom
in moko, Sv. Petra cesta 21.

Zorec Franc, trgovina z meš. blagom, manufak-
turo, potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega iz-
delka, Prešernove ulice.

Ura z verižico za samo kron 2.—.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja
slezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno,
36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo
verižico za samo K 2.—, ter 3 letnim pis-
menim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 5-50,
5 kosov K 9.—. Pošilja proti povzetju

prus.-slezijska izvozna tvrdka

A. GELB, Krakov 340.

2561 Za neugajajoče denar nazaj. 1-1

Krojaškega pomočnika

dobrega in enega ali dva učenca sprejme
tako **Franc Jeriha**, Smartno pri Litiji
607 1

Perje za postelje in puh

3092 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Sprejme se takoj delavec

„prva moč“

za izdelovanje umetnega kamenja.
Plača po dogovoru. **Bogdan Oblak**, to-
varnar cement. izdelkov, Logatec. 593 1

2 šivilji 2

se sprejmeta takoj v trajno
delo v modnem salonu
Wolfova ulica 5, II. nadstropje. 681

Jajca za valenje

čistokrvnih velikanskih črnih »Langsan-
kokoši, izvrstnih jajčaric ducat K 3-60
Tudi imam 5 čistokrvnih, 1 leto starih pe-
telinov gornje pasme naprodaj. **Henrik**
621 **Franzl**, Ljubljana, Privoz 10. 5-1

Več stotov sena

prve vrste in detelje je na prodaj blizu
Ljubljane. Več se izve pri gospodu **Karolu**
Štrukelj, posestniku, **Novi Vodmaj**, Za-
loška cesta št. 14. 672 3-1

Sode

več vrst, velike
in majhne, stare
- - - in nove - - -
ima na prodaj **J. Buggenig**, sodarski mojster,
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 5.
591 3-1

Vinotoč

Mestni trg št. 13.
Ustanovljen leta 1856.
priporoča izvrstna namizna vina po
K —80, —88, —96 in 1-28 liter. 649 10-1

Najcenejše in najbolj učinkovito odvajalno sredstvo
Filipa Neusteina
poslajene odvajalne kroglice
(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, vporablja se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahko odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo.

za prtljaje

izvor premožnih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.

Satljica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj z 8 satljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franco 1 ovoj!

Svarilo! Nujno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neusteina odvajalne kroglice. Pristne le, če nosi vsaka satljica in navodilo našo zakonito, varstveno znamko v rdeče-črni tisk "Sv. Leopold" in podpis "Filip Neustein, Apotheke". Naše trgovsko sodnijsko zavar. embalažo morajo imeti našo trdiko Filipa Neusteina lekarna, pri sv. Leopoldu Dunaj I., Plankengasse 6.

Zaloga v Ljubljani: **Rihard Sušnik**, lekarnar, in v več drugih lekarnah.

Priporočajo se

največja zaloga oblek za gospode in dečke

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Škofijo 19

Vedno najnovejša
konfekcija za
dame in deklice

Št. 1700.

Razpis.

689 3-1

Za zgradbo novega mostu pod Peščenikom na deželni cesti Bloška polica - Nova vas na 5000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 7. aprila t. l., ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za pečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje gradbe novega mostu pod Peščenikom“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu med navadnimi uradnimi urami.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 10. marca 1910.

KAVARNA „EGIA“.

696

Vsako soboto, nedeljo in praznik uso noč odprta.

Za najboljše pijače in najbolj razširjene časnike ter rečno postrežbo se bo vedno strogo skrbelo.

Zahvala in priporočilo!

Usojam si velečenjenim gostom vljudo javiti, da bom po smrti svojega soproga nadalje vodila kavarniško obrt. Da ustrežem vsem zahtevam gospodov gostov, sem pridobila za podjetje splošno znanega strokovnjaka za poslovanje.

Najtopleje se zahvaljujoč za dosedanje zaupanje, prosim, da se mi isto ohrani tudi v bodoče.

Pričakuje najštevilnejšega obiska, bilježim velespoštovanjem

Ana Haberle Josip Čufar
imejiteljica. poslovođa.

Gg. krojaškim mojstrom! Svila za šivanje in sukanec 1910.

Največja in najmanjša krojaška trdka si more na lahek način preskrbeti svilo in sukanec za šivanje. Strokovnjaško sestavljene zbirke dobavlja franco po povzetju po K 30—

I. češka praška razpošiljalnica Karel Pecha, Praga-Karlin št. 287.

Presenetljiv sortiment! Izvoz v vse države!

472

Gradbeni razpis.

V Polšniku, železniška postaja Sava ob j. žel. se bo vršila 4. aprila letos, popoldne po službi božji zmanjševalna dražba za oddajo del pri zgradbi

nove dvorazredne ljudske šole.

Gradbeni stroški so proračunjeni na 32.800 K.

Načrti in proračuni so na vpogled pri predsedstvu krajnega šol. sveta, kamor naj se pošiljajo do omenjenega dne opoldne s 5% vadijem vred.

Krajni šolski svet v Polšniku

dne 10. marca 1910.

Marlin Mrzel, podpredsednik.

678

Kmetovalci pozor!

Alojzij Korsika, semenska trgovina v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5

Naznanjam, da mi je ravnokar došla velika množina travnega semena v 16 vrstah; travne mešanice sestavljam sam po navodilu kmetovalca. Nadalje tudi krmilna pesa, rudeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača in stajerska, vsa preizkušena, v plombiranih vrečah, zanesljivo predalnice čista. Potem veliko množino čebulčka za sajenje in veliko družega krmilnega čista. in zelenjadnega semenja

Radi velike množine znatno znižane cene.

Izveček iz glavnega cenika je na frankirano zahtevanje poštine prosto na razpolago.

Znižane cene!

Zajamčeno blago!

V hiši **Selenburgova ulica št. 4 se odda**
602 **s 1. majnikom t. l.**

dvoriščno stanovanje

obstoječe iz štirih sob in pritliklin. Več se poizve pri hišnem lastniku o proem nadstropju.

694

Proda se

4-1

nova vili podobna hiša

ki obsega 3 sobe, kuhinjo in klet, okrog lep sadni in zelenjadni vrt, v prijaznem kraju na Gorenjskem. Več pove **Jožef Zevnik, Plavž št. 17, posta Jesenice, Gorenjsko.** — Proda se radi bolezni.

Mesto 40 K samo 6 K.

Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, nova zelo lepa, 15 cm dolga dluka, z lepo staro srebrno cevko in Hubertovim križem, skupaj samo 6 kron. **Diaka in obroč pod jamstvom pristna.** Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalec gamsovih brad

Fenichel 662

Dunaj IX., Altmuttergasse 3/123.

Mnogo priznanih pisem.

Krasno posestvo

sredi Stajerske, blizu železnice, z 216 orali njiv, travnikov, gozda, ribnik, gospodarska hiša, dve posebni stanovanjski hiši, velika gospodarska poslopja, mlin, žaga in nad 120 let obstoječa tovarna z veliko vodno močjo, se takoj ceno proda radi delitve z vsem živim in neživim fundus instr. Tovarne dela nepretrgoma za c. kr. erar s prav lepim čistim dobičkom, ki se dokaže brez vsakega ugovora. Redka ugodna prilika za nalaganje kapitala za industrije in kapitaliste. — Več pove **Maks Pauly, Köflach na 697 5-1 Stajerskem.**

Pozor kolesarji!

Mesto K 110—

samo po K 80—, z „Torpedo“ prostim tekom po K 95— prodajam za reklamo nova prvovrstna kolesa znamka „Styrian-Graz“. Modeli 1910 z 3-letnim jamstvom, sveže, močne pnevmatike po K 5—, 6—, 7—; cevi po K 3-50, 4—, 5—. Vse potrebščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franco!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donastrasse 23—III.

Kdor je siv, izgleda star.

Izborna zjamčeno neškodljivo barvilo za lase in brado sta 1. Vitek-ov „Immerjung“, rdečk. ružave in črne barve. Barva takoj in trpežno, kar. K 1—.

2. Vitek-ov „Aucin“, enojna steklenica K 1—.

— Ti barvili sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1624

Vitek-ov „Immerjung“ Vitek-ov „Immerjung“

Pred uporabo. Po uporabi.

Zahtevajte leVitekove izdelke in odklanj. odločno vse drugo. Dobi se pri: **Ant. Kancu, J. Ručingerju, Ljubljana.**

Gospodična

iz dobre rodbine, pridna in poštena, vajena nekoliko trgovine špecerijske stroke želi vstopiti v primerno službo v Ljubljani ali pa zunaj Ljubljane. Ponudbe pod št. 111 pošto ležeče, Ljubljana. 603 3-1

Anton Breskvar

stavbni ključar

Ljubljana, Florijanska ulica št. 9

prilogačam se slavnemu občinstvu, kakor tudi častiti duhovščini za vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor:

ograje za grobove, križe, obhajilne mize, navadne in žične ograje, vrata.

Velika zaloga štedilnikov,

kurjavna in pepelna vrata, zapahi dimnikov, strelodvi, zastori na valjelih itd. itd.

Priporočam se tudi za vsakovrstna popravila, katere izvršujem hitro in po nizkih cenah. 682 8-1

Zaslужek.
Plodonosen posel si more vsakdo preskrbeti s
pletilnim strojem
„ILIRIJA“

Oddaljenost ni nikaka zapreka. Pojasnila in prospekte pošilja vsakomur proti vpslatvi 60 vin. v 613 znamkak 5-1

Domača pletilna industrija Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste Točna postrežba - Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. 31 52-1

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ustanovljeno 1862. Telefon št. 584

Najstarejša tovarna pečij in štedilnikov Rudolf Geburth, Dunaj
C. in kr. dvorni mašinist, VII. Kaiserstrasse 71, vogel Burggasse.

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih štedilnikov,

malih štedilnikov, peči za kopalnice in za likalnice. 594 12-1

Vseh vrst kurilnih in trpežnih pečij. Peči in kamini za plin. Ceniki zastoj in franco.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporočajo po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4. 3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Vino na prodaj

v kletih slovenskih kmetov na morski obali Izola, Piran, leži na solnčnem bregu. Za pristnost jamči „Kmečka gospodarska združenja“ v Medoših, pošta Piran, Istra. Vina so: refoško črni, cena 26 do 28 K 100 l, vina, belo, rumeno, cena 30 do 32 K 100 l, postavljeno na postajo **Porterose**. Kdor kupi, 5 hekt. belega vina cena 28 K ali 5 he t. črnega vina, cena 24 K, naj pošlje svoje sode na postajo. 1 3348

Zastopnike

ki so dobro upeljani pri
dobrih zasebnih odjemal-
cih, izurjeni in marljivi,
sprejme proti visoki pro-
viziji realna tkalnica. Le
prav dobro priporočeni
gospodje naj pošljejo svo-

651 :: je ponudbe na ::

Josipa Kňup-a

tkalcovna, Hronov n M. Cechy.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotizurista Pijavica daje se bregljava

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče
za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobi se tudi kraj po životni meri.

Več tesarskih pomočnikov

sprejme takoj proti do-
bri plači Franc Grum,
tesarski mojster v Mostah.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

== Kupon ==
3-10 metr. dolg,
za kompletno
moško obleko
suknjo, hlače, telov-
nik zadostno, stane le
1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-., kakor
tudi blago za povrhnjice, turistične obleke, svileni
kamgarni itd., pošlje po tovarniški ceni kot realna
in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof v Brnu
Vzorci zastonj in franko.

Vsled direktne naročila blaga pri vrhki Siegel-
Imhof in tovarne imajo sasebniki mnogo pred-
nosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno
največja izbira povsem svežega blaga. Stalno
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše
najskrbneje, natančno po vzorcu.

Rabite za streho Vaših hiš

2923 24-1

Eternit

ŠKRIL

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na založnika Teodora Korna, krovec in klepar-
skega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strešniki, kle-
parska in krovška dela iz različnega blaga.

Nihče naj ne zamudi poskusiti Pasini-jevo

vino - pelinovec

ki je dišeče medicinalno vino kras-
nega okusa in vzbuja tek, krepi in
da novih moči. Neštevilna priznanja. Za-
jamčeno pristen, iz najboljših tirolskih
vin, in popolnoma odgovarja novemu
vinskemu zakonu. Najvišja odlikovanja!
Grand Prix in zlata svetinja v Parizu in
Firenci. Naročila je nasloviti na izdelova-
telja Fausto Pasini, Trident, Tirolsko
ali pa na glavno zastopstvo za Ljub-
ljano in Kranjsko: JANKO TRAUN.

Stambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

Službo liče zaveden Slovenec v pisarni kot

knjigovodja

ali tudi za vsako pisarniško delo, več tudi
nemškega jezika, stenografije in strojepisja.
Nastop 15. maja ali 1. junija. Naslov pove
upravnistvo „Slovenca“.

Kdor hoče platno cefir imeti dobro
S pristno barvno za obleke in
srajce, kanafas, laneno in
bombažasto, šipkast, krizet,
gradl, barhant, damsko bla-
go, žepne robce, brisače
itd., naj piše po vzorce zastonj
in franko od trvdke
Jaroslav Marek ročna tkalnica v Bystrém
pri Novem Mestu na Met.-Češko.
40 mtr. ostankov za K 16-.. Po povzetju franko.

9 lepih travnikov

je na prodaj. Več se izve na Dolenjski
cesti gostilna „pri Plankarju“.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. Škarda v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve.
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
3 krat odlikovan s prvimi darili.

Lepo posestvo

dobro uro od Maribora, obstoječe iz 62 ora-
lov in sicer: 7 oralov deloma novonasajenega
vinograda, 15 oralov njiv, 20 oralov košnje
in 20 oralov gojzda; poslopja zidana, hlevi
obokani. Proda se z vsemi pritliklinami pod
ugodnimi pogoji zavoljo družinskih razmer.
Agenti izključeni. Natančneje pri lastniku

641 3 1 Ivan Nerat,
Rošpah, p. Pesnica (Štajersko).

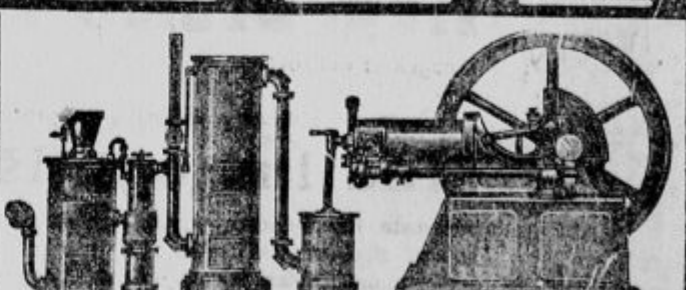
Kapelnik

se sprejme pri Mestni godbi v Kamniku.
Ponudbe do 15. aprila t. l. na odbor
Mestne godbe. Plača po dogovoru.

Anton Schuster
Ljubljana
Stritarjeva ulica 7
priporoča
novosti
konfekcije
za dame in deklice, bluz,
modnega blaga za dame
in gospode, delena cefira,
platna in batista.
Najboljše belo blago
različne garniture in
vsakovrstne
preproge.
Vzorci na zahtevanje
poštne prosti.
Solidno blago.
Nizke cene.

BERNHARDT-OVI
Petrolin- lokomobili in
motori
Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil
Motori od 1 do 50 konjskih sil
Obratni stroški 5-6 vin. za konjsko silo in uro.

Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smradu, nobenega izpraša-
nega strojnika, nobene nevarnosti za eksplozije ali ogenj, nizki
nabavni stroški, se lahko postavijo v bivališčih, ni potreba nobe-
nega dimnika. Pripravljene za takojšnji obrat.

Plinove sesalne-motorne naprave
10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 v za konj. silo in uro.

Najceneja obratna moč za izvrševanje obrta, poljedelstva in industrije.
Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ceniki in naslovi na ogled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

C. kr. priv. tovarna za motorje in stroje **G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII./2,** Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.
Zastopnik: J. MIKULA, inžener, sodnijsko zaprisežen cenilec, Ljubljana, Cigaletova ulica 7.

2714 12-1

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

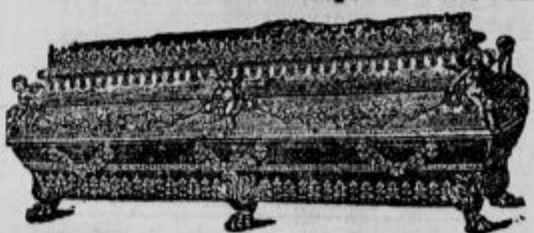
Priraja pogrebe od najprostejšje do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrličje, kakor: kovl-naste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovline, porcelana in perl. - - Najnižje cene.

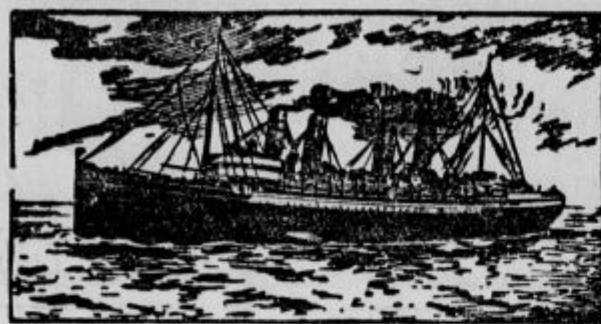
Za slučaj potrebe se vlijudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, - žimnati modroci, otroški vozički itd. -

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Donajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

== Fotografski umetni zavod ==

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIC, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rdeče in črne boje; ka-kovost izborna. (2983 1)

Lekarnarja

Edino pristen balzam iz lek. pri angelju A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini

A. THIERRY-ja BALZAM

(Postavno zavarovano)

Edino pristen je z varstveno znamko REDOVNICA.

Učinkuje pri želodčnih težkočah, napenjanju, zasizanju, motenju prebave, kašlju, pljučnih boleznih, prsni boleznih, hripavosti itd.

Cisti zunanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristo CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkuje pri prischih, ranah, ranitvah, vnetju še tako starim vseh vrst. 2 lončka K 3-60. Naročile naj se nasiljavajo na lekarno pri angelju

A. THIERRY v PREGRADI pri Rogaški Slatini.

Dobl se skoro v vseh lekarnah.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cen-nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tislerju“ 188 (52-1)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženjer-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzjavlj: Lachnik, Ljubljana.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in KREDITNIH PISEM za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Krakov, Litoměřice, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praha, Graben, in Praha, Mala stran, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvetava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk t. t. d., t. t. t.
Zavarovanje proti izgubi pri drebanih srečk in vreda. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Za preložitve Brezovega klanca pod vasjo Ceplje, občina Dole, cestni okraj Litija, na okroglo 22.500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračunana, ali z napovedbo pavšalne svote naj se predložijo

do 26. marca t. l., do 12. ure opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje cestne preložitve Brezov klanca“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika neglede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 9. marca 1910.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primesi na Glincih (15 minut pešpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 **Ivan Jelačin, Ljubljana.**

Prodaja

iz proste roke se urši 17. marca 1910 ob 10. uri dopoldne na lici mesta v Spodnji Šiški.

Predmet prodaje je:

1. Zemljišče vl. št. 345 k. o. Spod. Šiška s hišo št. 150, gospodarskimi in obrtnjskimi poslopji, izvzemši premičnine. V hiši se nahaja gostilna, prodajalna in mesarija.

2. Stavbena parcela št. 458/1 ca. 2000 m² nasproti državn. kolodvoru, v celoti ali po delih. Ta prostor je zbog lege tik kolodvora posebno ugoden za kako industrijsko podjetje.

Del kupnin se po dogovoru poravnava s prevzetjem terjatev.

Prodajni pogoji itd. so na vpogled v pisarni **dr. Frana Voka, c. kr. notarja v Ljubljani** in pri prodaji na lici mesta.

661 3-1

Trgovina s semenom na debelo in drobno

SEVER & URBANIČ

v Ljubljani, Marijin trg

(nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali nemško deteljo, rudečo deteljo, velikansko krmilno peso, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečicah po 10 in 20 vinarjev, pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko ličje, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd.

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastonj.

Knjigovodja oziroma korespondent

za slovenski in nemški jezik, večš stenografije in strojepisja se sprejme z dnem 15. aprila t. l. Laščine zmožni imajo prednost. — Ponudbe naj se naslovijo na tvrdko

Janko Popovič, Ljubljana.

624 3-1

Proda se iz proste roke dobro vpeljeno mizarstvo

obstoječe iz dveh hiš in stroji na vodno moč. Poizve se pri lastniku

Juliju Weibl-nu v Kamniku.

599 3-1

IVAN ROJINA

616 3-1 umetni in stavbeni kleparski mojster

Ljubljana, Prešernova ulica št. 44

se priporoča preč. duhovščini, slavnim cerkvenim predstojništvom ter slavn. občinstvu sploh v izvrševanje vseh v kleparsko stroko spadajočih del, kot

pokrivanje cerkvenih streh in stolpov

dalje raznih cerkvenih predmetov: svetilnic, nabiralnih pušic itd.

Opiraje se na svoje 12 letno delovanje v Spodnji Šiški, kjer sem glasom številnih pohvalnih priznanj, izvrševal razna dela te stroke v vsestransko zadovoljnost, se usojam priporočati nadaljni blagohotni naklonjenosti na svojem novem mestu v Ljubljani, v povečani delavnici, ki je opremljena z vsemi najnovejšimi potrebščinami. — Za solidno in trpežno blago se jamči. Cene najnižje.

Naročila se sprejemajo v Prešernovi ulici št. 44. — Telefon št. 297.

610 52-1

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence!

Najboljše štedilno voščilo za pode

Brezbarono, rumeno in rujavo za parkete ali polikane
ila priporoča v škaflijah po en, pol in četrti kg ali prosto

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

443 40 1

Hotel: INTERNATIONAL

v Tržiču
(Monfalcone)

odda se takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblovanih sob, ugodno lego v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako da je spretnemu in vestnemu hotelirju zagotovljena dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika neobhodno potrebno. —

Ponudbe sprejema lastnik: Ivan Peric, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone).

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
Dr. Ed. Globočnika v Kranju

v hiši lekarne.

Ordinacija vsak dan, tudi ob nedeljah.

Umetno zobovje se izgotavlja v enem dnevu. Vsakovrstne plombe, izruvanje zob brez bolečin itd.

Za solidno, dobro delo se jamči.

539

10 1

Motorje najboljšega sistema, mline in stiskalnice za grozdje in sadje.

Železne blagajne, stavbene potrebščine

in vso železnino ::

dobavlja po najnižjih cenah slovenska veletrgovina z železnino
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 1.

JOSIP STUPICA

Jermerar in sedlar v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Prporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke. Obstoja že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejateljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfove ul. 4

si usoja javiti preč duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljam hitro in najpoštenijejše postrožbo, proti, da se pri naročilih izvoli ozirati na prva domača vrsta 26-1

Pomladansko poročilo.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah. Polsvilnato perilno blago in fini cefir za bluze. Ferlini kambrik v najlepših vzorcih in stalni barvi. Krasne svilene in po svilene rute in šerpe.

Došlo v zelo veliki izbiri zadnje novosti!

Postrežba znano dobra, cene vsled velikega podjetja in ugodnega nakupa zelo priporočljive.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

R. Miklauc

Ljubljana "tritarjeva (Spitalska) ul. 5

Sedaj se tudi v prvem nadstropju prodaja na drobno, kjer sem uredil vzorno zalogo za moško in žensko blago.

Obstoj tvrdke čez 40 let.

Razglas.

Koncem aprila t. l. se bo otvorilo o priliki petdesetletnega vladarskega jubileja cesarja Franca Jožefa I. po Kranjski hranilnici ustanovljeno

Cesarja Franca Jožefa zavetišče za bolnike v Ljubljani, Stara pot šte. 3.

Zazdaj bo zasesti petdeset mest.

Po ustanovnem pismu je zavetišče določeno za sprejem in oskrbo ubožnih neozdravljivih bolnikov s Kranjskega.

Oskrba je popolnoma brezplačna ter obsega: stanovanje, hrano, strežbo, priskrbo obleke, obuvala in perila, zdravniško pomoč, potrebna zdravila, duhovno tolažbo ter preprost obreden pogreb.

Prošnje za sprejem v zavetišče, ki jim je priložiti ubožni list in izpričevalo o glasu, se morajo izročiti ravnateljstvu Kranjske hranilnice, ki daje tudi nadaljna pojasnila, ali podpisanemu kuratoriju.

V Ljubljani, meseca marca 1910.

660 3-1

Kuratorij cesarja Franca Jožefa zavetišča za bolnike.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909 čez 72 milijonov kron

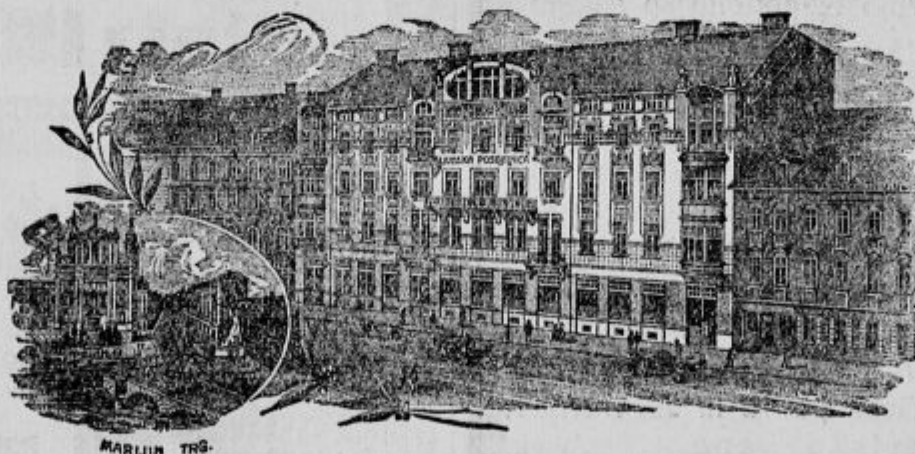
Lastna glavica K 420.537-92

Stanje vlog une 31. majnika 1909 čez 20 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

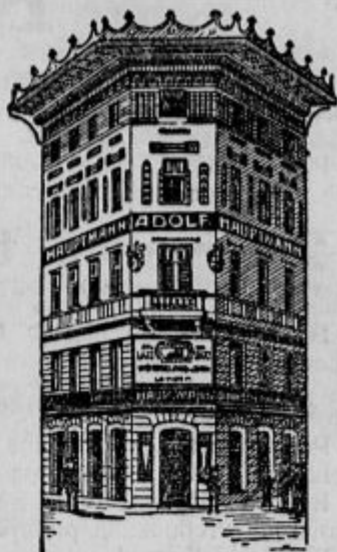
4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik, Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Poljak ml., tovarnar. Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Silbar, župnik na Rudniku.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko.

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najlinnejših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarna kreda. Zlato in raznobarne bronee. Pristno in kovinsko zlato, sreb o in aluminij v listih. Stampiljske barve. Oglice za risanje. Raznobarne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Paleta, škatlje za študije. Copiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične prstene in rudinske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve

za pleskarje, stavbe in pohištvene mizarje in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukaturnega za podobarje in zidarje.

52-1

Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

POSTELJNO VLAGO

Odsiranje takoj Starost in spol se naznani. Pojasnilo zastoni. Zavod »Resculap«, Regensburg, Bavarsko.

28 30-1

Najboljši pisalni stroj

L. C. SMITH & BROS

nad 100.000

v uporabi v največjih uradih, bankah in posojilnicah. (V Ljubljani n. pr.: pri sl. deželni vladi, sl. mestnem magistratu, sl. Kmetijski posojilnici, Zadrugi zvezi, Trg.-obrti banki itd.)

Amerikanske pisalne mize

Baruni trakovi

za vse sisteme

Ogljeni in voščeni papir

kakor tudi vsake druge vrste papirje za pisanje na stroju, ter druge

pisarniške potrebščine

ima vedno v zalogi:

Glavno zastopstvo

THE REX CO.

Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 7

Telefon št. 38.

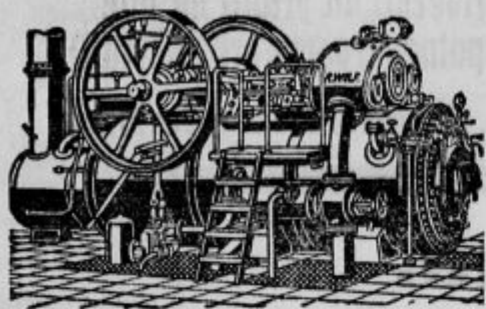
1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Zaloga čopičev za pleskarje sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznana
 rečno in fino po najnižjih cenah.

Line 1909: zlata kolajna, najvisja odlika.

**R. WOLF MAGDEBURG-
 RUCKAU**

Podružnica Dunaj
 Dunaj III., Am Heumarkt Nr. 21.
 Premikalni in stalni patentovani
LOKOMOBILI
 na nasičen par in vroči par
 od 10—800 konjskih sil.
 Gospodarski, trpežni in zanesljivi obratni
 stroji za vse industrijske in poljedelske obrate.

Dosedaj izdelanih nad 650.000 P. S.

Varstvena znamka.

**Köhlerjeva cementna
 strešna opeka**

644 16 1 z zarezo in brez zareze
 je trpežnejša in cenejša kot vsaka druga opeka. — V zalogi
 jo ima v poljubnih množinah izdelovatelj

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

Zahtevajte cenik! — Ravnotam vedno velika zaloga Portland-cementa.

Za spomladansko sezijo

ravnokar dospele v velikanskem številu

578

najnovejše

6-1

**obleke, pouršniki, športne obleke
 in raglani za gospode in dečke.**

**Najnovejša konfekcija za dame in deklice,
 kakor tudi pariški in berlinski modeli.**

==== Cene priznane nizke. ====

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIC, Ljubljana, Mestni trg 5.

Družbe
sv. Cirila in Metoda
za Istro

Izvrstno sredstvo proti vsakemu
kataru in kašlju

Prsni bonboni

Zavitek 20 vinarjev. — Dobi se povsod.
 Glavna zaloga: Pavel Baar, Varaždin na Hrvaškem.

1819 26-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
 „Severonemškega Lloyd“

iz **BREMENA**

v **NEW-YORK ::**

z cesarskimi brzoparniki
 :: Kronprinzessin Cäcilie ::
 Kaiser Wilhelm II, Kron-
 prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
 :: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
 denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
 leznice dobite v Ljubljani edino-le pri 2886—58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
 pojasnita točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.
 Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
 Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
 izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
 Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Najnovejši domači mlini

za ročni in motorni obrat (patent. jekleni mlin) brez kamnov,
 brez valjev, za vsako vrsto žita, neporušni in kljub temu
 zelo ceni, vsled česar neobhodno potrebni za kmetovalca.

Glavno zastopstvo za jugoslovanske dežele:
M. Klammer, Dolenjavar pri Cerknici, Notranjsko.

236

Ceniki zastonj in franko.

10-1

Glogowski & Komp.

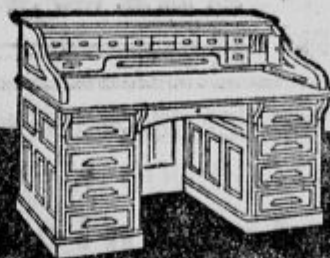
c. in kr. dvorna založnika

Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

priporočata

**Praktično
 in
 priročno.**

Remington-samopisnice
 (pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške po-
 trebščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične
 :: za porabo. ::

Prospekte zastonj in poštnine prosto.

1139

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje
trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, dalje stavbni kamen za zidanje iz doma-
 čega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 40 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno redstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirja kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: Dr. Helmannova lekarna (Herbabnyjev naslednik) „zur Barmherzigkeit“, Dunaj, VII.11, Kaiserstrasse 73-75. V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu, Volšperku in Andrijeveču.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Herbabny-jeva aromatiška esenca.

Že 35 let uvedeno in najbolj preizkušeno, bolj lajša joče mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi ner-vozne bolezni.

Cena steklenici K 2-—, po pošti 40 vinarjev več za zavitek. 2935 16—1

Ponudimo vsako poljubno množino!

480

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Več učencev

za kleparsko obrt in vodovodno inštalacijo
sprejme takoj Franc Lončar, Sp. Siška
št. 66 pri Ljubljani. 522 3—1

Hočete-li ceno mast?

Mnogo pohvalnih priznanj. 1 kg 84 dvovinarikov, ocvirki 1 kg 42 dvovinarikov. Naročila po 5 kg pošilja v lepih pločevinastih nitijah. Jindřich Husák, Rozděl, Kladno. Priporočilo: Mast je izbornega okusa. Pošljite jo 50 kg. Spoštovanjem soprega tajnika, Černovice.

Naznanilo. P. n. slavnemu občinstvu vljudno naznanjamo, da smo radi velike zaloge cene svojemu koksu

ki je poznan kot izborna kurivo, znatno znižali ter ga odslej v tovarni prodajamo po teh cenah: ako se ga vzame naenkrat 10.000 kg ali več, vsakih 100 kg po K 3 60; ako se ga vzame 1000 kg pa manj kot 10.000 kg vsakih 100 kg po K 4—; ako se ga vzame manj kot 1000 kg vsakih 100 kg po K 4-30.

Za dovažanje koksa na dom v Ljubljani računamo 30 v od vsakih 100 kg.

V Ljubljani, 2. marca 1910.

583 3—1

Ljubljanska delniška plinarna.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52—1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Kašelj

Kaiserjeve karamele za prsa s tremi jelkami. 2817 24—1
briževost, katar, zasle-
zenje, katar v grlu,
oslovski in dušilni ka-
šelj odpravijo zdravn.
preizkušene in priporo-
cene

Natakarico

na račun, ki bi položila nekaj
varščine in pomagala v prostem
času tudi v kuhinji sprejme takoj
Franc Gostiša v Gor. Logatcu.

J. Križnar

Na željo p. n. naročnikov se preskrbi ves krovski material najboljše kakovosti.

krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9. se priporoča
prečistiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu
v Ljubljani za vsakovrstna krovska dela, zago-
tavlja joč vsestransko solidno postrežbo po najnižji
ceni. 489 5—1

Daje po

4 1/2 0/0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za
cerkvene in pohištvene oprave, spo-
minki iz marmorja, granita ali sije-
nita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

Delniški kapital 120,000.000 K

Rezervni zaklad 66,000.000 K

Podružnica c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti hranilnim knjižicam, izdaja obrestujoče se blagajniške liste, dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavbna posojila, carinska posojila, davčna jamstvena posojila, hipotekarna posojila itd. Ieskomptira menice in devize in priskrbuje njih inkaso, zdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, delnice in srečke in daje vestno navodila za nalaganje kapitala, priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavcije, službene kavcije in radije za udeležbo pri dražbah, sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost, oddaja proti ognju in vltom sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze) v hranitev,

zavaruje srečke in izžreba joče efekte proti izžrebnim izgubi in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh žrebanju podvrženih papirjev, plačuje kupone, izžrebane papirje in valute pri svoji blagajni, daje predjme na vrednostne papirje in blago ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, priskrbi za svoje naročnike trgovalne informacije v tu- in inozemstvu itd. itd. itd.

Centrala na Dunaji.

1912 12

Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Feldkirch, Gablonc, Gorica, Inomost, Karlovevari, Ljubljana, Lwów, Moravska Ostroviča, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Podmokli, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.